

TOIMINTAKERTOMUS ja TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2017

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1. JOHDON KATSAUS	2
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	2
1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA	3
1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2017	4
1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet	4
1.3.2 Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet	4
1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	6
2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	7
2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA	8
2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA	10
2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA	10
2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKIT OVAT HALLINNASSA	11
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	13
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA	13
Strategiatyö ja johtaminen	13
Viestintä	16
Julkiset hallintotehtävät	17
Lupahallinto	18
Lakisääteiset vakuutukset	18
Metsästäjärekisteri	19
Riistavahinkorekisteri	20
Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut	20
Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät	21
Muut julkiset hallintotehtävät	22
Kestävä riistatalous	24
Riistakantojen hoitosuunnitelmat	24
Riistatiedon määrittely	26
Riistakantojen verotussuunnittelu	26
Kestävä metsästys	27
Riistavahinkojen estäminen	28
Hyvinvointia riistataloudesta	31
Palvelut	32
Asiakaspalvelu ja neuvonta	32
Uuden metsästäjän palvelut	33
Metsästäjäpalvelut	33
Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi	34
Sisäiset palvelut	36
Tukipalvelut/sisäiset palvelut	36
Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut	37
3.2. PALVELUKYKY JA LAATU	38
3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	38
3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS	39
3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA JA AIKAANSAANNOSKYKY	40
Henkilöstöstrategiset linjaukset	40
Vuoden 2017 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	40
Henkilöstötietoja	42
4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	43
5. TILINPÄÄTÖS	44
5.1. TULOSLASKELMA	44
5.2. TASE	45
5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	46
5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ	55
5.5. ALLEKIRJOITUKSET	56
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	56
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	56
5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT	57
6. LIITTEET	58

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2017–31.12.2017. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2016).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohejaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tulosraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2016–2019 tai ovat vuoden 2017 avaintulos.

Arvio toteutumisesta

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat ja tilintarkastuskertomus esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-aluetta laativat alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintareportin, joka on käsitelty alueellisessa riistaneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa 2017. Raportit tallennetaan Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen TTS-suunnitelmaan sisältyy analyysi toimintaympäristön muutoksista. Vuoden 2017 osalta on syytä kirjata seuraavat huomiot:

- Kansalaisten kritiikki harjoitettua suurpetopolitiikkaa (etenkin susi) kohtaan on jatkunut ja on saavuttamassa yhä radikaalimpia muotoja. Ilmiö vaikeuttaa riistahallinnon toimintaa myös muilla osin.
- Valtiontalouden kestävyysvaje rajoittaa myös julkisen riistakonsernin toimintaa. Kasvavista tehtävistä on pyritty selviämään kohdentamalla resursseja uudelleen. Kilpailu erityisesti tutkimusrahoituksesta on kiristynyt, mikä saattaa jatkossa vaikeuttaa riistataloudessa tarvittavan tutkimustiedon esimerkiksi riistakantojen tilan ja kehityksen seurantaa. Myös sähköisten asiakaspalvelumuotojen ja tietojärjestelmien kehittäminen kärsii niukoista taloudellisista resursseista. Tätä kehitystä pystytään osin paikkaamaan riistanhoitomaksun korotuksella seuraavan metsästysvuoden alkaessa.
- Vuonna 2017 maksettujen metsästyskorttien lukumäärä oli Innofactor Software Oy:n ilmoittaman tiedon perusteella 306 020, joten maksettujen metsästyskorttien määrä nousi 1 775 metsästyskortilla vuoteen 2016 verrattuna. Kolme vuotta kestänyt lasku taittui ja määrä kääntyi nousuun. Riistanhoitomaksun maksaneiden naisten määrä lisääntyi 1 363 metsästäjällä (+6,1 %). Naisten kokonaismäärä oli 23 735. Nähtäväksi jää onko kysymys yksittäisen vuoden muutoksesta vai kestävämmästä kehityksestä.
- Suuren työpanoksen vaativat metsästyslain uudistuksen valmistelu sekä riistanhoitoyhdistysten maksatusperusteiden uudistamisen valmistelu. Nämä vaativat suuren työpanoksen myös 2018 metsästyslain täytäntöönpanon ja metsästysasetuksen valmistelun johdosta, mikä osaltaan vaikuttaa muihin tehtäviin käytettävissä olevien resurssien määrään.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Suomen riistakeskuksen strategia päivitettiin vuonna 2017. Uudeksi keskeiseksi päämääräksi asetettiin kansalaisten luontosuhteen säilyttäminen ja riistakonsernin strategian jalkauttaminen riistanhoitoyhdistyksiin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan ensimmäisen osalta jatkuvaa työpanosta ja toisen osalta uusia panostuksia 2018 alkaen perustuen 2017 lopulla toteutettuun riistanhoitoyhdistys hallitusten koulutuksen pilotointiin.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen seitsemäs toimintavuosi ja toiminnan voidaan katsoa organisaatiomuutoksen jälkeen jo pääosin vakiintuneen.

- Riistatiedon digitalisointia on viety pitkän harppauksin eteenpäin Oma riista -palvelun kehittäminen myötä. Kasvat ja osin ristiriitaiset ulkoakin tulevat vaatimukset suhteessa resursseihin asettavat haasteita palvelun kehittämiselle ja toimintavarmuuden ylläpitämiselle jatkossa.
- Keskustelu riistataloudesta hyvinvointipalveluiden tuottajana ja riistatalouden arvon määrittämisestä on jatkunut alan toimijoiden keskuudessa. Riistatalouden materiaalisia ja virkistykseen liittyviä arvoja on esitelty laajasti ja myös alan elinkeinolliset mahdollisuudet ovat olleet esillä maaseudun kehittämisessä.
- Kestävän riistatalouden prosessit ja hankkeet ovat menestyneet hyvin ja niille on saatu myös ulkopuolista rahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen luonnonhoito- ja luonnonsuojelustrategia, Digiriistametsä METSO- hanke ja Lapissa tehtävä supikoirakannan rajoittaminen Skandinaviaan leviämisen estämiseksi ovat saaneet paljon huomiota sidosryhmiltä.

Maanomistajien ja riistaväen yhteistyö arkiluonnon hoidossa koetaan tehokkaaksi tavaksi hoitaa maa- ja metsätalousalueiden monimuotoisuutta. Myös tietoisuus metsästäjien roolista luonnonsuojelualueiden hoidossa on edelleen lisääntynyt. Supikoiran osalta vieraslajidirektiiviin liittyvät lainsäädännönmuutokset antavat entistä paremmat mahdollisuudet lajin aiheuttamien monimuotoisuusvahinkojen torjunnassa. Riistakeskus on työskennellyt pitkään lajin aiheuttamien haittojen tunnistamiseksi ja vieraslajin torjunnan tehostamiseksi.

- Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö sai osakseen laajenevaa kansainvälistä kiinnostusta. Etenkin Suomen aktiivisuus kansainvälisen taigametsämetsänhankinnan hoitosuunnitelman koordinoijana ja päivitetty susikannan hoitosuunnitelma ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta Suomen tapaan edistää osallistavaa riistapolitiikkaa.
- Julkiset hallintotehtävät on hoidettu nopeasti ja objektiivisesti. Asioiden käsittelyajat ovat olleet kohtuullisia ja muutoksenhakuina tehdyt valitukset ja niistä saadut valitusratkaisut ovat osoittaneet riistakeskuksen päätöslinjan toimivaksi. Lupahallintobyrokratian vähentämiselle on kuitenkin edelleen suuri tarve.
- Yleisölle ja metsästäjille suunnatut palvelut saivat asiakastutkimuksissa erinomaisia arvosanoja.
- Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi on toiminut erittäin hyvin haastavassa tilanteessa. Normaalien tuen lisäksi on valmisteltu riistanhoitoyhdistysten valtioavun maksatuksen siirtoa riistakeskukseen ja vapaaehtoisten yhdistymisten edistämishanketta ministeriön ohjeiden mukaisesti.

Asiakastyytyväisyyttä vähentää kuitenkin se, että riistahallintouudistuksen seurauksena riistanhoitoyhdistysten hallinnollinen työ määrä on lisääntynyt, mikä koetaan tarpeettomana byrokratian kasvuna. Lainsäädännön kehittämistyöhön näiden vaikeuksien voittamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi on edelleen tarvetta. Monilla alueilla voimakas tyytymättömyys harjoitettuun suurpetopolitiikkaan etenkin suden osalla on aiheuttanut kielteisiä ilmiöitä, joissa riistanhoitoyhdistykset ovat paikallisina toimijoina joutuneet hankalaan asemaan, ja jotka ovat heijastuneet myös riistanhoitoyhdistysten toimintaan ja johtaneet jopa etujärjestöinä kannanottoihin.

- Viestintää on edelleen kehitetty voimakkaasti asiakaslähtöiseksi. Tulokset näkyvät myös asiakastutkimusten tuloksissa ja muutokset ovat olleet oikean suuntaisia ja näkyviä.
- Tukipalveluissa näkyvät aiempaa selkeämmin toimintojen keskittämisen ja sähköisten palveluiden edut. Sähköiset kokousjärjestelmät ovat kääntäneet matkakulut laskuun. Työpanosta voidaan siirtää edelleen tukitoiminnoista ydintoimintoihin.
- Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on toteutunut, kun eri laitosten palveluja on integroitu Oma riista -palvelukokonaisuuteen. Riistakonsernin it-strategia korostaa konsernin toimijoiden yhteistä tietojärjestelmäarkkitehtuuria, mutta jättää toteutusvastuun laitosten ketterin

menetelmin hoidettavaksi. Julkishallinnon kustannusleikkaukset ja koordinaation puute kuitenkin hidastavat toteuttamista.

Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmia on julkaistu riistakeskuksen valmistelutyön pohjalta ja niiden jalkauttaminen on ollut tehokasta. Toimintavuoden aikana valmisteltiin ilveksen kannanhoitosuunnitelma.

Suurpetopolitiikan evaluointi vuonna 2013 ja uuden susikannan hoitosuunnitelman linjaukset ovat nostaneet entisestään odotuksia ja vaatimuksia suurpetopolitiikan toimenpiteistä. Susikannan hoitosuunnitelman jalkauttamiseen ja reviiiryhteistyötoiminnan kehittämiseen on saatu lisäresursseja, ja kaikki hoitosuunnitelman kehittämishankkeet on käynnistetty. Tilanteen parantaminen edellyttää riistakeskukselta resurssien vähetessä tehtävien priorisointia ja joistakin muista vanhoista tehtävistä luopumista.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2017

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Vastaa suden hoitosuunnitelman täytäntöön panosta	pääosin toteutunut
Aloitetaan uusien karhun- ja ilveksen hoitosuunnitelmien täytäntöön pano	MMM hyväksyi Ilveksen kannanhoitosuunnitelman joulukuussa 2017. Karhun hoitosuunnitelman hyväksymistä odotetaan, joten täytäntöön panon aloittaminen siirtyy vuodelle 2018
Saada kokonaiskuva riistatalouden hyvinvointivaikutuksista	pääosin toteutunut
Osallistuu metsähanhen kansainvälisen hoitosuunnitelman toteutukseen ja vastaa toimeenpanon koordinoinnista Suomessa	toteutunut

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslain muutosprosessiin osallistuminen ja muu- toksista viestiminen	toteutunut
Kivuton ansastus -sopimuksen toimeenpano yhdessä MMM:n kanssa	käynnissä

Suomen riistakeskus on tehnyt yhteistyötä Ruotsin kanssa loukkujen testaamisesta ja tyyppihyväksynnästä vastaavien toimijoiden kanssa. Kanu-loukun tyyppihyväksyntähakemus toimitettiin Ruotsin ympäristöviranomaiselle ja kenttätestit toteutettiin riistakeskuksen ja Ruotsin maatalousyliopiston yhteistyönä. Kenttätestaushanke saatettiin loppuun vuoden 2016 aikana. Tyyppihyväksyntähakemukseen ei tullut ratkaisua toimintavuoden aikana.

Suomen riistakeskus on osallistunut sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvään lainsäädäntövalmistelutyöhön.

Riistanhoidon ja metsänhoidon yhteistoiminnan kehittäminen ja tiivistäminen	käynnissä
---	-----------

Yhteistyö Suomen metsäkeskuksen ja metsäyhtiöiden kanssa jatkuu.

Jatkaa valvontaviranomaisten kanssa toimenpiteitä ja viestintää laittoman riistaeläintappamisen vähentämiseksi	jatkuvaa
--	----------

Metsästäjä – lehdessä on toteutettu viestintäkampanja ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa jatkuu.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista) etenee.	Oma riista on edennyt erinomaisesti. Kaikkiin kehittämistarpeisiin ei pystytty vastaamaan
---	---

Riistakonsernin tietohallintostrategiassa visiona on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä yhteisen arkkitehtuurin mukaisuus kuitenkin siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta on laitoksilla.

Riistakeskus on vuoden 2017 ajan osallistunut riistakonsernin IT-työryhmän työhön sekä resurssiensa mukaisesti osallistanut muita laitoksia yhteisen tahtotilan ja teknisten ratkaisujen saavuttamisessa. Tarkoituksena on ollut yhtenäisen vision toteutuksen varmistaminen ja järjestelmien yhteinen kehittäminen.

Oma riista -palvelun tunnistautumissysteemi on käytössä Riistavahinkorekisterissä, Tassu-järjestelmässä, Riistakolmiot.fi -palvelussa, Koulutusportaalissa sekä Metsähallituksen lupamyyntijärjestelmissä. Näin on päästy olennaisten samaa asiakasryhmää palvelevien järjestelmien osalta aiempaa laajemmin yksien tunnusten käyttöön.

Luonnonvarakeskuksen ja riistakeskuksen yhteisen hirvitietojärjestelmä -hankkeen osalta riistakeskus on ottanut vastuun tietojen keruujärjestelmän luomisesta osana Oma riista -palvelua. Ajantasaiset raportoinnit toimivat kauden aikana ja metsästystä voitiin ohjata aiempaa paremmin. Luonnonvarakeskuksen kanssa yhteistyössä syntyivät myös hirvikannan ennustemallit, jotka saatiin käyttöön jahdin aikana syksyllä 2017. Saalis- ja havaintopalaute saatiin 94 %:sti sähköisesti, mikä vaikutti olennaisesti 2017 alkuvuoden työpaineeseen aluetoimistoissa.

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu TTS-linjausten mukaan	jatkuva
---	---------

Suomen riistakeskuksen henkilöstölinjausten mukaisesti työpanosta edelleen siirretään tukipalveluista ydintoimintoihin. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssihenkilöissä, joita palkataan pääosin ydinprosessien hankkeisiin.

Valtakunnallisia tehtäviä on keskitetty perustetuille paikasta riippumattomille tiimeille, joissa kehitetään ja jaetaan asiantuntemusta sekä voidaan toteuttaa sijaisjärjestelyt. Lisäksi tietojärjestelmien Tiekartalla on useita sisäistä toimintaa edesauttavia ominaisuuksia, jotka toteutetaan vuosina 2018–2019.

Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan aktiivisesti rutiinitoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä yksittäistä metsästäjää, metsästysseuroja ja -seurueita että riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia ominaisuuksia. Tavoitteena oli, että 50 % hirveä metsästävistä seuroista tai seurueista asioi sähköisesti vuoden 2017 metsästyksen raportoinnin osalta. Tämä tavoite ylitettiin lähes sadalla prosentilla ja huomattavan paljon aiemmin erilaisiin tallentamistehtäviin mennyttä työaikaa voitiin käyttää muuhun työhön.

Riistakeskus vastaa riistatalouden kehittämis- ja koulutus- sekä neuvontahankkeiden rahoittamisesta määrärahojen- sa puitteissa	toteutunut
---	------------

Vuonna 2017 riistakonsernin strategian jalkauttamiseen ulkopuolista tilattaviin hankkeisiin saatiin 100 000 € yleisavustus. Avustuksella rahoitettiin seuraavia hankkeita:

- ABC ampumakoulutusjärjestelmän kehittäminen /Suomen Metsästäjäliitto ry
- Metso -nuorisoleirit /Suomen Metsästäjäliitto ry
- Villisian aitauspöytätyö /Suomen metsästäjäliitto
- Jousimetsästys – pienet hirvieläimet/Suomen jousimetsästäjäliitto
- Erätaikilpailut/Metsähallitus

Osallistutaan MMM:n RHY maksatusperusteiden uudistamishankkeeseen ja käynnistetään riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittämisen jatkohanke	toteutunut
--	------------

Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittämishankkeen yhteydessä saatiin edelleen vahvistusta sille, että monilla alueilla on halua ja ajatuksia riistanhoitoyhdistysten yhdistymiseen ja yhteistoiminnan kehittämiseen. Monivuotinen jatkohanke riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoisten yhdistymisen edistämiseen ja tukemiseen käynnistyi vuoden 2017 aikana. Rahoitusta yhdistysten tukemishankkeelle ei ole vielä myönnetty.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija ja edesauttaa MMM:n julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.	Riistakeskuksen strategia on ajantasaistettu uuden konsernistrategian mukaiseksi
--	--

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja virtuaalista julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut, liite 1 taulukko 1.

Suomen riistakeskuksen strategia päivitettiin vuonna 2017 riistakonsernistrategian päivityksen mukaisesti.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteitä yhteisen strategian toteuttamiseksi ja tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltuna yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

Vaikuttavuustavoitteiden toteutumisen mittariluvut on esitetty liitteen 1 taulukossa 2 ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat kehittämis- ja innovaatiohankkeet on esitetty liitteessä 2.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee

Vastata riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta	toteutunut, jatkuvaa
---	----------------------

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu
- strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä

Suomen riistakeskus valmisteli vuonna 2016 Suomen karhukannan hoitosuunnitelman, joka valmistui vuoden 2016 loppuun mennessä. Ilveskannan hoitosuunnitelma valmistui keväällä 2017.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisen taigametsähanhikannan hoitosuunnitelman laatimista yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Suomen riistakeskus on osallistunut asiantuntijan roolissa Goose Platform -työryhmän toimintaan. Ryhmän tarkoitus on jalkauttaa taigametsähanhikannan hoitosuunnitelmaa ja edistää vesilintukantojen sopeutuvan kannanhoidon menetelmiä Euroopassa.

Hoitosuunnitelmatyötä kuvataan yksityiskohtaisemmin Riistakantojen hoitosuunnitelmat -osiossa.

Ottaa toiminnassaan, ml. julkiset hallintotehtävät, huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet	toteutunut, jatkuvaa
--	----------------------

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta), ilves, ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, taigametsähanhi ja hylkeet. Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen tähtäävä Kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat.

Julkisten hallintotehtävien hoitamisessa on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamisrajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Vaikuttaa aktiivisesti riistatalouden kansainvälisessä yhteistyössä - osallistumalla tarvittaessa Suomen valtion edustajana kansainvälisten sopimusten ja EU:n hallintokomiteoiden työhön - osallistumalla riistahallintoviranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön - osallistumalla kansainvälisen riistansuojelujärjestön CIC:n ja sen Suomen delegaation toimintaan	toteutunut, jatkuvaa
---	----------------------

EU-27-maiden riistatalousjohtajien yhteistyöfoorumi kokoontui viidennen kerran. Suomen edustajana Viiron kokouksessa oli riistakeskuksen riistatalouspäälikkö. Kokouksen pääaiheet olivat eurooppalainen suurpeto- ja villisikapoliittikka ja riista-alan digitalisaatio. Riistatalouspäälikkö esitteli suomalaista riistatiedon käyttöä ja riistalaskentoja kantojen hoidossa ja Oma riista- palvelun hirvitieta-ominaisuuksia.

Foorumin työ jatkui läpi vuoden muun muassa suurpetokantojen hoitoon liittyvien käytäntöjen kartoituksilla ja maakohtaisilla kyselyillä sekä riistahallintojohtajien pienryhmien tapaamisilla. Foorumi avusti myös eri maiden ministereitä riista-asioiden linjaamisessa.

Viranomaisyhteistyö Baltian maiden kanssa jatkui ja sitä toteutettiin yhteistyössä MMM/Erätalouksyksikön (luonnonvaraosaston) ja Metsähallituksen kanssa.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui maa- ja metsätalousministeriön nimeämänä Suomen edustajana kansainvälisen Wetlands International -organisaation toimintaan.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui HELCOM:in työhön Seal expert -ryhmän jäsenenä.

Suomen riistakeskuksen suurpetoasiantuntija osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittamaan EU:n suurpetopolitiikkaa (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores) tukevaan hankkeeseen. Hankkeen yhteydessä suurpetoasiantuntija osallistui eri jäsenmaista esitettyjen ihmisten ja suurpetojen välistä vuorovaikutusta edistävien hyvien käytänteiden arviointiin sekä Suomen osalta jatkoon päässeiden käytänteiden tarkempien analyysien koordinoimiseen ja edelleen tiedon välittämiseen tukihankkeelle.

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa suurpedoista ja niiden liikkeistä raja-alueiden läheisyydessä. Riistatalouspäällikkö ja suurpetoasiantuntija osallistuivat maaliskuussa Ruotsin Vålådalenissa järjestettyyn kansainväliseen Vargsymposiumiin, joissa kummallakin oli oma seminaariesitys. Niissä kerrottiin Suomen susikannan hoitosuunnitelman toteuttamisesta ja susien liikkuvuudesta Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän rajojen yli. Lisäksi osallistuttiin kesäkuussa Tukholmassa järjestettyyn Pohjoismaiseen yhteistyökokoukseen, jossa käsiteltiin suurpetohallintojen ja suurpetojen kannanhoidon kysymyksiä sekä yhteistyön mahdollisuuksia. Syksyllä suurpetoasiantuntija järjesteli riistavahinkojen estämiseen käytettävien ilmanpaineella toimivien pelotteiden (Scarey Man) tilauksen Isosta Britanniaasta ja oli yhteydessä Yhdysvaltoihin karhuloukkujen toimivuuden ja saatavuuden osalta.

Myös Venäjän suuntaan (Petroskoi) ylläpidettiin kontakteja, mitä Karjalan tasavallan riistavirkamiesten vaihtuminen todennäköisesti jatkossa hidastaa.

Suomen riistakeskuksen edustaja toimii CIC:n edustajana AEWA:n teknisessä komiteassa. Tehtävään kuuluu erityisesti edistää muuttavien riistavesilintujen kestävästä käytöstä huomioon ottamista AEWA:n toiminnassa. Tekninen komitea valmistelee asiakirjoja ja päätöslauselmaluonnoksia AEWA:n vuonna 2018 pidettävään osapuolikokoukseen. AEWA:n uusi aloite Luoteis-Euroopan hanhikantojen koordinoitusta hoidosta (Multispecies Goose Management Platform EGMP) käynnistettiin.

Toimintaohjelman tarkoitus on käynnistää lyhytnokka-, meri-, taigametsä- ja valkoposkikihän koordinoitu kannanhoito ja tukea osallistujamaiden toimintakykyä muuttoreitin tason kannanhoidon toimeenpanolle. EGMP päätöksenteko tapahtuu kansainvälisen työryhmän (International Working Group IWG) kokouksissa, missä edustajina ministeriötason toimijat muuttoreitin maissa.

Osana toimeenpanoa määriteltiin kansainvälisen metsästyssääteilyjärjestelmän aikataulu, kiintiönjako, verotusstrategiat ja seurantaohjelma eri kannanhoitoalueille. EGM IWG ensimmäinen kokous saavutti keskeiset tavoitteet ja taigametsähanhen kv-tason metsästyssääteily aloitetaan. Keskisen kannanhoitoalueen verotusstrategia siirtyi päätettäväksi seuraavaan kokoukseen Kööpenhaminassa kesäkuussa 2017. Kesäkuun kokouksen onnistumisen edellytys on Ruotsin metsästysasioista vastaavan ministeriön päätösvaltaisen osallistuminen kokoukseen ja sitoutuminen EGM IWG toimintaan ja muuttoreitin tason kannanhoidon.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui EGM IWG 2 kokoukseen Tanskan Kööpenhaminassa kesäkuussa 2017. Kokouksen keskeisimmät tavoitteet oli sopia taigametsähanhen kansainvälisen metsästysverotuksen käynnistämisestä. Päätettiin avata metsästys 3 % verotuksella, joka mahdollistaa kannan samanlaisen elpymisen. Suomen riistakeskuksen edustaja on ollut mukana valmistelemassa taigametsähanhen metsästysverotusmallin kehittämistä, jota käsitellään IWG 3 kokouksessa kesäkuussa 2018.

Suomen riistakeskuksesta nimettiin edustaja AEWA:n merisorsatyöryhmään, joka käsittelee esimerkiksi allin ja tulevaisuudessa mahdollisesta haahkan kannanhoidosta.

Vastata riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa riistavarojen kestävästä käytöstä edellyttämästä kanta- ja saaliseurannasta sekä kannanarvioiden tuottamisesta sekä tätä toimintaa tukevasta tutkimuksesta ja kehittämisestä

jatkuvaa

Oma riista -palvelua kehitettiin erityisesti saalis- ja havaintotietojen keruuta silmällä pitäen. Valtaosa pyynti- tai poikkeusluvalla ilmoitetusta saaliista ilmoitettiin vuoden 2017 aikana sähköisesti. Pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten saaliit ilmoitettiin 94 %:sti Oma riista -palvelun kautta. Saalisilmoituksiin sisältyvä tarkka paikkatieto mahdollistaa saalis seurannan tarkkuuden ja tarkastelut visuaalisilla menetelmillä.

Omaan riistalokiin voi metsästäjä jättää kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia. Seuroille ja yhteisluville on toteutettu toimivat palvelunäkymät, joissa hirvenmetsästyksen etenemistä seurataan ja raportoidaan lähes ajantasaisesti. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon, mitä silmälläpitäen Oma riista -palvelun rakenne on alusta alkaen suunniteltu.

Lupahallintojärjestelmästä siirtyvät lupatiedot Oma riistaan ja saalistiedot taas Oma riistasta Lupahallintaan. Näin luvansaaja näkee Oma riista -palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset ilmoitukset. Oma riista -palvelussa on tuotettu lähes samanaikaisesti selainkäytön lisäksi mobiilipalvelut kolmelle käyttöjärjestelmälle.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin Riistavahinkokorkeakokouksen ylläpidon ohjausryhmään, yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa.

2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistää riistatalouden hyvinvointivaikutusten tutkimusta ja viestintää sekä riista- ja erätalouden taloudellista toimeliaisuutta ja liiketoimintaa	toteutunut, jatkuva
--	---------------------

Suomen riistakeskuksessa on avattu vuonna 2012 strategiaan otetun tavoitteen merkitystä toiminnalle. Sen vaikutusta organisaation toimintastrategiaan pohdittiin strategiapäivityksen yhteydessä.

- 1) Koska riistatalouden hyvinvointivaikutukset eivät ole laajalti tunnettuja ja erityisesti taloudellisiin arvoihin liittyy myös monia ristiriitoja, riistakeskuksessa on keskeiseksi teemaksi nostettu riistatalouden arvovon määrittäminen, aineellisten ja aineettomien arvojen ja hyvinvointitekijöiden esittely ja tunnetuksi tekeminen. Kaikissa vuoden Metsästäjä-lehdissä sekä riistakeskuksen muissa niin sähköisissä kuin painetuissa julkaisuissa valotettiin asiaa eri puolilta.
- 2) Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Tämän vuoksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjätkinnon suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin.

2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Riistakeskus

Kehittää metsästyksen eettistä säännöstöä ja toteuttaa metsästäjien koulutusstrategiaa yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa ja pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laitonta tappamista.	toteutunut, jatkuva
---	---------------------

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen laajasti esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Salatappamisiin otettiin kantaa Suomen riistakeskuksen lehdissä (Metsästäjä- ja Jägaren-lehdet), sähköisessä mediassa sekä toimihenkilöiden ja luottamushenkilöiden antamissa haastatteluissa. Samoin toimihenkilöt ottivat kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa laittomiin tappamisiin tuomitsemalla ne rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvoja ja ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 1 826 metsästyksenvalvojaa. Aluetoimistot (Julkiset hallintotehtävät -prosessi) järjestivät toimintavuoden aikana metsästyksenvalvoille 18 koulutustilaisuutta. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi sekä 28.9.2017 järjestettyyn metsästyksenvalvontatapahtumaan Itä-Suomen alueella. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistui Itä-Suomen poliisilaitoksen koordinoiman eräyhdyshenkilöverkoston toimintaan.

Toimintavuoden aikana jatkettiin metsästyksenvalvontatoimintaa, jossa Metsähallituksen erävalvojat tekivät työtään riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta ja Suomen riistakeskuksen riistahallintolain nojalla

nimittäminä eräiden Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitoyhdistysten alueilla. Saatujen hyvien kokemusten perusteella toimintaa on tarkoitus jatkaa.

Vuonna 2013 valmistuneen koulutus- ja kouluttautumisjärjestelmäsuunnitelman mukaisesti jatkettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa. Suomen Metsästäjäliiton, ja muiden kansalaisjärjestöjen kuten esimerkiksi Kennelliiton ja jousimetsästäjien, kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tarkoitus parantaa koulutustoiminnan koordinoitua, karsia mahdollisia päällekkäisyyksiä ja parantaa toiminnan vaikuttavuutta sekä sopia yhteistoiminnasta metsästäjille tarkoitetun koulutustarjonnan ja materiaalin tuottamisessa. Tarkoitus on yhä enenevässä määrin käyttää koulutus- ja oppimateriaalin jakelussa sähköisiä kanavia.

Metsästäjien koulutustoimintaa toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiin jälleen vuoden aikana samoin kuin heidän käyttöönsä tarkoitettu tiedostomuotoinen tulostettava ja jaettava materiaali. Suurpetoihin liittyvät koulutus- ja keskustelutilaisuudet ovat olleet myös hyvin suosittuja tapahtumia ja niitä järjestettiin eri puolilla Suomea.

Metsästyksen eettisyys ja muut eettisesti hyväksyttävät toimintatavat samoin kuin vastuullisuus ovat jatkaiseen metsästäjään sisään rakentuvia tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja, joilla on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuksella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jägaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi erityisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään muun muassa eettisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, metsäkanalintujen metsästyksen eettiset ohjeet, metsähanhen metsästyksen eettiset ohjeet, eettiset ohjeet luolakoiran kanssa metsästämiseen, haaskanpidon eettiset ohjeet, vesilinnustajan eettiset ohjeet ja hirvenmetsästyksen eettiset ohjeet. Vuoden 2017 aikana laadittiin eettiset ohjeet pienten hirvieläinten metsästyksen, ja se valmistuu painokuntoon vuoden 2018 alkupuolella.

Eettiset ohjeet on julkaistu Riista.fi -sivuilla, mutta niiden katselukertojen määrää voidaan pitää varsin vaatimattomana. Ohjeista on tehty myös esitteet, joita voidaan jakaa mm. messuilla ja muissa yleisötapauksissa. Ohjeita on liitetty mukaan myös uusille metsästäjille vuosittain lähetettävään Uuden metsästäjän pakettiin, joka koostuu yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa.

Julkaisee Metsästäjä- ja Jägaren-lehteä.

toteutunut, jatkuva

Metsästäjä- ja Jägaren-lehtiä julkaistiin toimintavuonna 6 numeroa kumpaakin. Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskorttinumero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti. Metsästäjä-lehdessä on ollut myös tiivistelmä pohjoissaameksi, joilla sivuilla vastaavasti Jägaren-lehdessä on Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedonantoja. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä-lehti suomenkielisiin ja Jägaren-lehti ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Jägaren-lehti toimitetaan omakustannushintaan, jonka maksaa Ahvenanmaan maakuntahallitus, myös kaikille ahvenanmaalaisille metsästäjille. Lehdestä aiheutuu 2,66 euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA

Riistakeskuksen tehtävä on

Huolehtia, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä pysyy kohtuullisella tasolla mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoalttiille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

toteutunut, jatkuva

Hirven aiheuttamien liikenneonnettomuuksien sekä maa- ja metsätalousvahinkojen määrä on selvästi vähentynyt, kun tilannetta verrataan kymmenen vuoden taakse hirvikannan huipputasoon. Hirvikannan

pohjataso on nyt kuitenkin sivuutettu, mistä kertoo se, että liikennevahingot ovat lähteneet taas kasvuun. Pyyntilupaohjaus on keskeinen keino vahinkojen hallinnassa. Tilastoinnin siirtyessä suoraan SRVA toiminnan tuloksena Oma riistaan tallennettavaksi on oletettavissa, että 2017 nykyistä suurempi osa etenkin pienten hirvieläinten aiheuttamista onnettomuuksista tulee tilastoitua aiempaa paremmin ja tämä voi näkyä piikkiä 2017.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syönninestoaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hyökien aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Osallistuttiin edelleen Riistavahinkorekisterin jatkokehittämiseen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa. Riistavahinkorekisteriin on koottu eri viranomaisten tuottamat tiedot riistan aiheuttamista vahingoista. Riistavahinkorekisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa. Tietoja voidaan käyttää hirvieläinten verotussuunnittelun ja suurpetojen poikkeuslupien kohdentamisen tukena vahinkojen ennaltaehkäisemiseen.

Syyskuun 2016 alusta voimaan tulleen metsästysasetuksen muutoksen johdosta voidaan jatkossa hirvieläinten metsästyksessä aikaisempaa paremmin kohdentaa metsästystä vahinkoja aiheuttaviin eläinryhmiin. Hirviä voidaan metsästää vahtimalla pelloilta jo syyskuun alusta lähtien ja peuraeläimiä vahtimalla muuallakin. Tämä mahdollistaa kannan vähentämisen entistä aikaisemmassa vaiheessa maatalouden vahinkokohteilla ja peurakolareille alttiimmilla tieosuuksilla.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa	toteutunut
---	------------

Kaikilla Suomen riistakeskuksen toiminta-alueilla järjestettiin keväällä alueellisten riistaneuvostojen vetämänä sidosryhmäkuulemiset hirvikannan verotussuunnitteluun liittyen. Näissä tilaisuuksissa käsiteltiin tarpeen mukaan myös muihin riistaeläimiin liittyviä kysymyksiä. Alueelliset riistaneuvostot toimivat lisäksi kokoonkutsujina alueellisesti ajankohtaisissa sidosryhmätilaisuuksissa, joissa käsiteltiin vuonna 2017 erityisesti ilveksen ja karhun uusien hoitosuunnitelmien päivitykseen liittyviä asioita. Nämä asiat olivat esillä myös valtakunnallisessa riistaneuvostossa.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus). Tästä on asetettu tavoitteet myös tulossopimuksessa:

Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatiota päivitetään ja kehitetään strategiaa vastaavaksi. Prosessien ja prosessitiimien toimintaa ohjataan BSC-järjestelmällä ja prosessien onnistumista (laatu ja tehokkuus) mitataan. Toiminnan tehokkuutta ja laatua mitataan seurantajärjestelmällä.	toteutunut jatkuvaa
--	---------------------

Tasapainotettu tuloskortti on käytössä strategian jalkauttamiskeinona kaksivaiheisesti: 1) Riistakeskuksen tuloskortti ja 2) prosessien tuloskortit. Henkilötason tulosasettelut tehdään tiimisopimuksissa ja kehityskeskusteluissa.

Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo on toteutettu ja toimintavuoden tunnusluvut tuotettu.

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittarit on esitetty liitteen 1 taulukossa 1.

Toiminnallinen tuloksellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 3, 4, 5 ja 6)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä. **Taloudellisuus** on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta ja aikaansaannoskyky (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 7)

Aikaansaannoskyky kuvaa organisaation, työyhteisön ja henkilöstön kykyä aikaansaada tuloksellisuutta.

Prosessiorganisaation kehittäminen on hidasta silloin kun se edellyttää työjärjestysmuutoksia, koska työjärjestyksen vahvistaminen kestää hyvin pitkään.

3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

Suomen riistakeskuksen toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

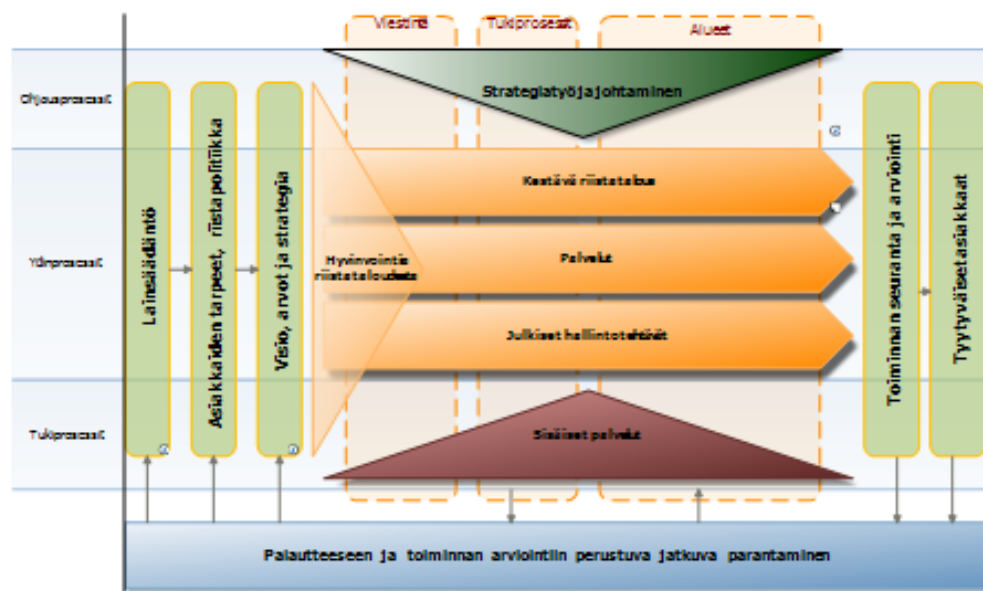
Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettynä.

Strategiatyö ja johtaminen

- Valmistellaan riistakeskuksen strategiset ja operatiiviset suunnitelmat ja raportointi prosessikuvausten mukaisesti alueet ja alueneuvostot osallistaen.
- Vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta seurataan tulosopimuksessa määritetyn mittariston mukaisesti. Osana tätä toteutetaan palautekysely ja asiakastytyytyväisyystutkimus neljälle pääasiakasryhmälle: 1) Metsästäjät, 2) Sidosryhmät, 3) Riistanhoitoyhdistykset ja 4) Metsästysseurat ja -seurueet
- Jatketaan riistakeskuksen asiakkuusstrategian valmistelua ja toimeenpanoa

- Riistakeskuksen strategiaa toteutetaan BSC- tulokorttiohjauksella sekä jatkamalla toiminnan tulokellisuuden mittaamista. Kaikki prosessit ohjeistavat tiimensä siten, että eri aihealueiden tiimit laativat omat tavoitteelliset vuosisuunnitelmansa tulokorttiajattelun mukaisesti viimeistään helmikuussa
- Järjestetään riistaneuvostojen puheenjohtajille ja esittelijöille toiminnan kehitysseminaari
- Osallistutaan riistakonsernin kansainväliseen yhteistyöhön
- Osallistutaan/organisoidaan julkisen riistakonsernin strategiaprosessin toimenpiteet
- Riistanhoidon ja metsänhoidon yhteistoiminnan kehittäminen ja tiivistäminen
- Toiminnan päätavoitteena on riistatalouden edistäminen, RHY:den tukeminen ja sujuvat JTH palvelut. Digitalisaatiolla pyritään tukemaan näitä mahdollisuuksien mukaan, kuitenkin siten, että tavoiteltavat hyödyt suhteessa riskeihin ja kustannuksiin ovat hyväksyttävällä tasolla. Riistakeskuksen resurssit eivät riitä toimimiseen digitalisaation kehittäjänä vaan olemassa olevien mahdollisuuksien tehokkaana hyödyntäjänä.
- Käydään henkilökohtaiset kehityskeskustelut henkilöstön kanssa

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 16 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

Vuosi 2017 oli Suomen riistakeskuksen seitsemäs toimintavuosi. Riistakeskuksen johtamisjärjestelmän toimieliimet ovat hallitus, valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot (15). Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna 4 kokousta ja valtakunnallinen riistaneuvosto kolme ja alueelliset riistaneuvostot kukin 4-5 kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdollaan toimiva prosessinomistajista ja viestintäpäälliköstä koostuva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä. (kirjaamo@riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 3.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- Vuotta 2016 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tulosraporttina. Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi sen tilinpäätöskannanotossaan kesällä 2017

- o Vuosia 2019–2022 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- o Samaten valmisteltiin vuotta 2018 koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2018 valtionavustuspäätöksen yhteydessä. Suunnitelmat ja raportit julkaistaan riistakeskuksen kotisivuilla.

Suomen riistakeskuksen toiminnan vaikuttavuuden ja operatiivisen toiminnan tuloksellisuuden mittaaminen tapahtuu mittaristolla, joka on kuvattu tämän kertomuksen liitteissä. Mittariston tavoitearvoista ja toteutumisesta neuvotellaan vuosittain tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa ja tavoitteet ja tulokset kirjataan toimintasuunnitelmaan ja toimintakertomukseen.	Mittaristo ja sen toteumat vuodelta 2017 tuotettu siltä osin kun luvut ovat jo nyt käytettävissä. Tavoitearvokeskusteluja ei ole toistaiseksi käyty.
---	--

Suomen riistakeskuksen toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on esitetty liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2.

Suomen riistakeskus kehittää ja seuraa riistanneuvostojen toimintaa niin, että ne toimivat aktiivisesti omassa roolissaan osana strategista suunnittelua sekä hoitosuunnitelma- ja verotussuunnitteluprosessia.	Toteutunut, jatkuva
---	---------------------

Valtakunnallinen riistanneuvosto ja alueelliset riistanneuvostot osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä hoitosuunnitelmahankkeiden valmisteluun (ks. tarkemmin kohta 1.2. ja Kestävä riistatalous/Riistakantojen hoitosuunnitelmat). Alueellisten riistanneuvostojen puheenjohtajille järjestettiin kokous riistapäivien yhteydessä.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi strategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakointiryhmän, sekä it-strategiaryhmän työhön. Konsernin johtoryhmä ei kokoontunut toimintavuoden aikana.

Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toukokuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa. Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumisesta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.	Tulosneuvottelut pidettiin 7.3. ja 16.11.2017
--	---

Tulossopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulossopimuksen seurantaneuvottelulla ja tilannekatsauspalaverilla. Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös toimivat vuotta 2017 koskevana tulosraporttina.

Viestintä

Suomen riistakeskus kehittää viestintää niin, että Suomen riistakeskus tunnetaan riistatalouden objektiivisena asiantuntijaorganisaationa ja puolueettomana julkisten palveluiden tuottajana.	Toteutunut, jatkuva
---	---------------------

Viestintä ymmärretään Suomen riistakeskuksessa sekä johtamisen välineeksi että ydinprosessien palveluita ja tavoitteiden saavuttamista tukevaksi toiminnaksi. Suomen riistakeskuksen viestintä huolehtii niin sisäisestä kuin ulkoisesta viestinnästä.

Viestinnän onnistumista seurattiin monin eri tavoin. Eri asiakasryhmille suunnatuilla nettikyselyillä selvitettiin viestinnän onnistumista sekä viestintätarpeita. Tulokset olivat pääsääntöisesti hyviä. Myös mediaseuranta antoi tuloksena lukuja, jotka osoittavat riistakeskuksen viestin menneen hyvin läpi eri viestintävälineissä. Suomen riistakeskuksen uskottavuus riista-alan asiantuntijana ja objektiivisena toimijana on vakiintunut. Suomen riistakeskus mielletään riista-alan yleisen edun valvojaksi.

Suomen riistakeskuksen mediajakelujärjestelmä on synkronoitu ja koko organisaatio toimii e-pressi -palvelun käyttäjänä.

Mediaseuranta toimii Viidakkomonitor-järjestelmässä (entinen webnewsmonitor), josta toimitettiin uutiskirjeenä mediaseurantaraportti päivittäin riistakeskuksen lisäksi kaikille riistanhoitoyhdistyksille. Mediaseurantabanneri pyöri myös riista.fi -sivulla.

Riistan vuoksi -julkaisu toimi Suomen riistakeskuksen sidosryhmäjulkaisuna ja se julkaistiin syksyllä ensimmäistä kertaa verkkojulkaisuna ja painetusta versiosta luovuttiin kokonaan. Verkkojulkaisu toimitettiin alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille ja heidän edustamilleen sidostahoille. Tämän lisäksi verkkojulkaisua levitettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa.

Riistakeskuksen blogeja pyöritettiin nettisivuilla. Blogisivuilla oli kävijöitä 19 963 (kasvua yli 2 000).

Suomen riistakeskuksen Facebook-sivut olivat aktiivisessa käytössä ja muodostivat riistakeskuksen vuorovaikutteisen viestinnän ytimen. Tilit olivat myös Twitterissä, YouTubessa sekä LinkedIn:ssä, joista varsinkin Twitterin suosio on lähtenyt nousuun ja seuraajia on jo lähes 2 500. Fb-sivujen kautta linkitettiin ajankohtaisia riista-alan tiedotteita, tv- ja radio-ohjelmia sekä saatiin aikaan keskustelua ja muuta interaktiivisuutta. Facebookissa 11 600 ”tykkääjän” raja ylitettiin toimintavuoden lopussa.

Suomen riistakeskuksen sisäinen viestintä oli kehitystyön alla. Henkilöstön työpajassa valmisteltiin sisäisen viestinnän kehittämistä. Toimintavuoden aikana sisäisen viestinnän kanavana on toiminut perinteisesti Avanssi-uutiskirje.

Riistakeskus keräsi aktiivisesti tietoa eri kyselyillä asiakkuusstrategian pohjaksi, käytössä olivat Surveypal-kyselytyökalu sekä ZEF-profilointityökalu.

Riistakeskus osallistui myös uudistettujen suurpedot.fi -sivujen kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

Riistakeskus osallistui Helsingissä Metsä-messuille. Tämän lisäksi oltiin mukana erilaisissa yleisötapahtumissa.

Toteutettiin hoitosuunnitelmien jalkauttamiseen liittyvä viestintäkampanja, jossa pääpaino oli sudenhoito-suunnitelman jalkauttamisessa ja suden salametsästyksen ehkäisemisessä.

Toteutettiin ASF:n leviämisen estämiseksi viestintäkampanja kaikissa kanavissa. Huolehdittiin metsästyslakimuutoksesta viestiminen laajasti kaikissa kanavissa ja muutokset julkaistiin kokonaisuudessaan Metsästäjä ja Jägaren-lehdissä.

Metsästäjä- ja Jägaren-lehdet jatkoivat perinteiseen tapaan riistakeskuksen tärkeimpinä viestintävälineinä. Vuoden 2017 aikana painettiin 6 numeroa, 416 sivua ja yhteensä noin 2,0 miljoonaa lehteä. Lehden sisältö ja laajuus noudattelivat aiempaa linjaa, eli lehti keskittyi pääasiassa julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden tukemiseen. Sisältö koostui poikkeuksetta aiheista, jotka tukevat sitä, että: 1) riistatalous tuottaa hyvinvointia, 2) metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista, 3) riistakannat säilyvät elinvoimaisina ja 4) riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat kohtuullisella tasolla ja konfliktit hallinnassa.

Julkiset hallintotehtävät

- o hoidetaan riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa säädetty julkiset hallintotehtävät
- o otetaan lupahallinnossa huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian tavoitteet
- o kehitetään metsästäjärekisteriä yhteistyössä Palvelut -prosessin kanssa
- o ylläpidetään metsästäjien ryhmävakuutusta sekä JHT-tehtäviin nimitettyjen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden vakuutusturvaa sekä niihin liittyvää neuvontaa yhteistyössä Palvelut -prosessin kanssa.
- o kehitetään julkisten hallintotehtävien työnjakoa ja toiminnan organisointia sekä osaprosesseja ja niiden dokumentointia
- o huolehditaan lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa
- o mahdollistetaan lainsäädäntömuutoksista johtuvien pakollisten saalisilmoitusten sähköinen ilmoittaminen Oma riistassa
- o osallistutaan asiakastytyväisyyskyselyihin ja kehitetään asiakaspalvelua niiden perusteella sekä varmistetaan toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen
- o osallistutaan koulutusportaalin kehittämiseen ja tuotetaan koulutusportaaliiin JHT-materiaalit
- o tiedotetaan aktiivisesti julkisista hallintotehtävistä ja ylläpidetään JHT-materiaalit riista.fi -sivustolla (myös saamenkieliversiot)
- o kehitetään julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä Sisäiset palvelut -prosessin kanssa sekä samalla tehostetaan sähköistä tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä
- o huolehditaan käyttövaltuuksien myöntämisestä ja poistamisesta maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin ja ratkaistaan Riistavahinkorekisteriä koskevat tietoluovutusasiat
- o saatetaan loppuun ns. ”byrokratiatalkooprojekti” julkisten hallintotehtävien keventämiseksi ja asiakaslähtöisyyden kehittämiseksi byrokraattisuutta vähentävien säädösmuutosehdotusten avulla. On osa hallitusohjelman normien purkua
- o kiinnitetään erityistä huomiota riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvonnan toteuttamiseen ja sen kehittämiseen yhteistyössä metsästyksen valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suorittamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.

Toteutunut

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa ja toiminnan organisointia. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun. Valmistelutyöhön liittyi julkisten hallintotehtävien keventämistä ja byrokraattisuutta vähentäviä esityksiä.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain ja eri asetusten tasolla runsaasti muutoksia, joilla oli olennaista vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä. Erityisesti osallistuttiin Oma riista -palvelun kehittämiseen, mikä mm. helpottaa, tarkentaa ja nopeuttaa saalisilmoitusten tekoa asiakkaan kannalta ja vähentää saalisilmoitusten käsittelyyn käytettävää työaikaa Suomen riistakeskuksessa. Lisäksi aloitettiin erillisinä kehittämishankkeina Ampumakokeen suoritusrekisteröinti Oma riista -palvelussa -hanke ja Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -hanke.

Toimintavuoden aikana valmistauduttiin toimimaan ns. valtionapuviranomaisena vuodesta 2018 alkaen. Tähän liittyen perustettiin Riistanhoitoyhdistysten valtionapu- ja valvontatiimi.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt ovat seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelyyn ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen aluetoimistoihin. Aluetoimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana 3 543 päätöstä (erittely päätöstyypeittäin liitteessä 4). Niistä 1,5 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 56,5 % 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 16,5 %. Päätöksistä oli 25,5 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutus sopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävässä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta.

Vuoden 2004 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa ja kaikissa EU-maissa enintään 60 vuorokautta kestävillä metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä/Jägaren -lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjätkinon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksen valvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Vakuutusturva on ollut voimassa 1.10.2012 lukien ja se sisältää toiminnan vas-

tuuvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista laadittiin päivitetyt kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne toimitettiin riistanhoitoyhdistyksille.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoito-toiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen. Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut Innofactor Software Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitoon ja käyttöön liittyviä tehtäviä.

Tässä tarkoituksessa Innofactor Software Oy huolehti kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja valistuslehtien postitusta varten. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Posti Oy:n toimittaman Väestörekisterikeskuksen (VRK) nimi-, osoite- ja kuolintietoihin perustuvan tiedoston avulla. Päivitys suoritettiin kerran viikossa.

Metsästysvuoden 2017–2018 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä- ja Jägaren -lehtien vuoden 2017 kesänumeron (nro 4) lisäkannessa kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäättteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakkoilmoitus julkaistiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien numeron 3 takakannessa. Suoramaksumenettelyn ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille postitettiin maksukuitin sijasta ”maksettu” -merkinnällä varustettu pankkikortin kokoinen, muovitettu metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli noin 383 000. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli noin 369 700, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä noin 126 680.

Saapuvien maksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös Innofactor Software Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon. Vuonna 2017 saapuneet suoritukset tuloutettiin automaattisesti kymmenen päivän väliajoin maa- ja metsätalousministeriön tulotilille.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muutuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2017 aikana riistanhoitomaksun suoritti 306 020 metsästäjää. Metsästäjämäärä nousi vuoteen 2016 verrattuna 1 775 metsästäjällä.

Metsästäjärekisteriin integroidusta Oma riista -palvelusta metsästäjä näkee omat Metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Metsästäjärekisterin ylläpidosta vuonna 2017 vastasi Innofactor Software Oy.

Toimintavuoden aikana valmistauduttiin 1.1.2018 voimaan tulevaan metsästäjärekisteriä koskevaan lakimuutokseen.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (IAM) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelyn ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä.

Toimintavuoden aikana uusia käyttövaltuuksia myönnettiin erityisesti maaseutuelinkeinoviranomaisille, joille palvelun käyttö myös avattiin.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana Riistavahinkorekisterin kehittämiseen. Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä kokoontui säännöllisesti toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana seurattiin palvelun toimintaa, raportoitui esiin tulleista vikatilanteista ja osallistuttiin mm. SRVA -toimintojen kehittämistyöhön. Lisäksi osallistuttiin Suomen metsäkeskuksen projektiin, jossa metsävahinkotiedot saatetaan osaksi riistavahinkorekisteriä.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun. Palvelu on laajamittaisessa ja aktiivisessa käytössä Suomen riistakeskuksen työntekijöillä.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätöseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin annettiin toimintavuoden aikana lausuntoja seuraavasti:

ML 26 §: 3 kpl

ML 41 a §:n 1 momentti: 6 kpl (1 ilvestä, 1 ahmaa ja 4 sutta koskevaa)

ML 41 b §: 1 kpl

ML 41 d §: 1 kpl (majavanpadon purku)

ML 52 §:n 3 momentti: 1 kpl (karhunhaukutus)

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana ratkaisuja seuraavasti:

ML 26 §: 8 hylättyä valitusta (hirvi)

ML 41 a §:n 1 momentti:

- 7 hylättyä valitusta (susi)
- 1 ratkaisu, jolla päätös kumottiin (susi)
- 1 ratkaisu, jossa riistakeskus oli tehnyt menettelyvirheen hakemusten yhdessä käsittelyssä (susi)
- 2 välipäätöstä, joissa ei asetettu täytäntöönpanokieltoa (susi)
- 1 tapaus, jossa valittaja peruutti valituksensa ja asian käsittely raukesi (susi)

ML 41 a §:n 3 momentti: 1 hylätty valitus (karhu)

ML 41 b §: 2 hylättyä valitusta, 1 kumottu päätös, 1 osin kumottu päätös ja 1 täytäntöönpanokieltovaatimusta koskevaa ratkaisu, jossa ei asetettu täytäntöönpanokieltoa

ML 41 c §: 1 hylätty valitus (hirvi ja valkohäntäpeura)

ML 52 §:n 3 momentti: 1 hylätty valitus

Julkisuuslain mukaiset tietoluovutukset: 1 hylätty valitus

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettiin toimintavuoden aikana kolme lausuntoa, jotka koskivat ML 26 §:n mukaista hirvieläimen pyyntilupaa, ML 41 a §:n 3 momentin mukaisia susia koskevia poikkeuslupia ns. EU-tuomioistuimelle osoitetussa ennakkoratkaisupyntöasiassa ja 41 b §:n mukaisia ns. rauhoittamattomia lintuja koskevaa poikkeuslupaa.

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 5 ratkaisua. Kolmessa ratkaisussa, joissa haettiin valituslupaa hallinto-oikeuden hylkäämään valitukseen, valituslupahakemukset hylättiin (2 rauhoittamattomia lintuja koskevaa (ML 41 b §) ja 1 hirvieläimen pyyntilupaa koskeva (ML 26 §)). Kahdessa ratkaisussa (ML 41 a §:n 3 momentin mukainen kannanhoidollinen susipoikkeuslupa) korkein hallinto-oikeus antoi valittajalle valituslupan, kumosi hallinto-oikeuden ratkaisut ja otti asiat ratkaistavakseen. Korkein hallinto-oikeus teki sittemmin ao. asioissa ns. ennakkoratkaisupyynnön EU-tuomioistuimelle.

Suomen riistakeskukseen ei tullut toimintavuoden aikana oikaisuvaatimushakemuksia.

Suomen riistakeskus käsitteli yhden kanteluasian, joka koski riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajaa ja kahta riistakeskuksen toimihenkilöä hirveä koskevassa pyyntilupa-asiassa. Ratkaisu saatettiin asianomaisten tietoon ja pyydettiin asianosaisia ottamaan huomioon kantelussa ja ratkaisussa esiin tulleet seikat ja saattamaan eräiltä osin moitteenvaraisten toiminnan voimassa olevan lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaiseksi. Kantelut eivät antaneet aihetta muihin hallintolain 53 c §:n mahdollistamiin toimenpiteisiin.

Lisäksi annettiin maa- ja metsätalousministeriölle selvitys kanteluasiassa, joka koski riistakeskuksen toimihenkilöä hirveä koskevassa pyyntilupa-asiassa.

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksensivalvoiksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen tai hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin ollut nimitettynä vastaavaan tehtävään.

Toimintavuoden aikana kertauskoulutettiin erikseen sovituissa paikoissa toiminta-alueilla (yhteensä 79 koulutustilaisuutta) riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3-5 kohdan nojalla nimitettäviä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä (metsästyksensivalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätutkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitetut maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat).

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä metsästyksensivalvoja, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätutkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 1 826 metsästyksensivalvojaa, 10 579 ampumakokeen vastaanottajaa, 1 342 metsästäjätutkinnon vastaanottajaa ja 667 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjätutkinnon vastaanottajien ja metsästyksensivalvojen sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (viimeisin päivitys 7.8.2017), metsästäjätutkintojen järjestämisestä (viimeisin päivitys 24.1.2018) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (viimeisin päivitys 1.8.2017). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampuma-aselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (viimeisin päivitys 1.4.2015), ohjeen riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015) ja ohjeen ulkomaalaisten henkilöiden metsästyskortista ja ampumakokeen vastavuoroisesta tunnustamisesta (7.8.2017).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnät

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädettään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskeviksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 12 metsästyskieltomerkintää.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 35 §:n 6 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassaolevan 35 §:n 5 momentin mukaisen aseenkuljetusluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5, 9 ja 44 §:n sekä metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Suurpetojen ja saukon sekä harmaahylkeen ja itämeren norpan osalta poikkeuslupiin liittyvät saalisraportoinnit on toteutettu kuukausiraporttein. Ilveksen ja karhun osalta on toimitettu lisäksi yhteenvetoraportti kannanhoidollisen metsästyksen tuloksesta.

Karhun kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalis seuranta/>. Lisäksi Suomen riistakeskus on mahdollistanut maa- ja metsätalousministeriölle pääsyn Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösarkistoon poikkeuslupien (metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeuslupapäätökset) valvontaa varten. Suurpetoihin liittyvät poikkeusluvut ovat niin ikään julkisesti saatavilla osoitteessa: <http://suurpetopoikkeusluvut.riista.fi>.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleena löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen ja Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) sekä Luonnonvarakeskuksen (Luke) kanssa. Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetyt raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.	Toteutunut
--	------------

Lintudirektiivin raportti vuodelta 2016 sekä luontodirektiivin raportti metsästysvuosilta 2015–2016 ja 2016–2017 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 26.9.2017. Molemmat raportit toteuttavat myös Bernin sopimuksen mukaisen raportointivelvoitteen. Raportointi toteutettiin ns. HaBiDeS -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama selainpohjainen raportointisovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Suomen riistakeskuksen lupahallintasovellukseen kehitettyä raportointityökalua (Habides-xml). Lupahallintasovelluksen raportointityökalulla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö HaBiDeS -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Lintudirektiivin raporttiin käytiin lävitse 1 572 lintulajikohtaista poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2016. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteelliselle keskusmuseolle myönnetyn metsästyslain mukaisten lajien rengastuslupan ja Finavia Oyj:n hallinnassa oleville lentokentille sekä Lappeenrannan lentokentälle ja Sodankylän lentopaikalle lentoturvallisuuden takaamiseksi myönnetty poikkeusluvut riistalinnuille ja rauhoittamattomille linnuille. Luontodirektiivin osalta metsästysvuodelta 2015–2016 raportoitiin yhteensä 429 ja metsästysvuoden 2016–2017 osalta 426 suurpetoja (sekä saukkoa, euroopanmajavaa ja itämerennorppaa) koskevaa poikkeuslupapäätöstä. Luontodirektiivin mukainen raportti sisälsi Suomen riistakeskuksen myöntämien poikkeuslupien lisäksi myös poliisin määräyksiin lopetetut suurpedot ja Suomen riistakeskuksen tutkimustarkoituksessa myöntämät poikkeusluvut (mukaan lukien suurpetojen pannoitusluvut).

Metsästysvuoden 2017–2018 alusta alkaen tuli metsästyslainsäädännön uudistusten yhteydessä voimaan metsästäjille uusia riistasaaliin ilmoittamiseen liittyviä velvoitteita. Metsästysasetuksen 5 a §:n mukaisesti eräiden riistalajien metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Uuden pykälän mukaisesti saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisiasta, hilleristä ja metsähanhasta on tehtävä saalisilmoitus. Näiden lajien osalta ei ole annettu säännöksiä raportoinnin osalta, mutta Suomen riistakeskus seurasi näiden lajien saaliin kertymää Oma riista -järjestelmää hyödyntäen.

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee hirven osalta helmikuun	Toteutunut
---	------------

loppuun mennessä ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta maaliskuun loppuun mennessä toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle erittely maksetuista maksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävistä maksuista ja palautettavista liिकासuorituksista	
--	--

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamisen ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle sähköisen asioinnin kautta. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus käynnisti toimintavuoden aikana ulosottotoiminnot yhden pyyntiluvansaajan pyyntilupamaksun osalta.

Toimintavuoden aikana sovellettiin käytäntöä, jonka mukaan jos pyyntiluvansaaja on maksanut pyyntilupamaksuja liikaa, hänen tulee hakea maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosastolta liिकासuoritusta kirjallisesti tai sähköpostilla osoitettuna Suomen riistakeskukselle (ohje:

<https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/virheellisen-pyyntilupamaksun-palauttaminen/>). Hakemuksen oikeellisuus tarkastettiin Suomen riistakeskuksessa (vertaillaan pyyntiluvansaajan ilmoittamat saaliit ja maksetut pyyntilupamaksut) ja mikäli haettu summa on oikein, hakemus välitettiin hyväksymismaininnalla maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosaston yhteyshenkilölle. Maa- ja metsätalousministeriöstä hakemus siirretään maksuun.

Pyyntilupamaksujen liिकासuoritushakemuksia välitettiin maa- ja metsätalousministeriölle: hirvet 15 kpl, 3 330 euroa. Kaikki liikaa pyyntilupamaksuja maksaneet eivät hakenneet saataviaan.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2016–2017 osalta hivistä 8.3.2017 ja muista hirvieläimistä 10.3.2017.

Metsästysvuotta 2017–2018 koskeva raportointi annetaan vuoden 2018 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyössä valmisteleva Suomen Ilveskannan hoitosuunnitelma viimeisteltiin ja luovutettiin maa- ja metsätalousministeriölle huhtikuussa 2017.

Suunnitelman keskeiset elementit liittyvät kannanarvioinnin kehittämiseen, petoyhdyshenkilöiden koulutuksen organisointiin, ilveksen ravinnonkäytön tutkimustarpeisiin ja käytännön metsästyksen järjestämisen yhtenäistämiseen ja kehittämiseen.

Susikannan hoitosuunnitelmatoimenpiteitä jatkettiin tukemalla reviiriyhteistyöryhmien toimintaa. Kaikki hoitosuunnitelmassa kuvatut hankkeet (9) on käynnistetty ja arvion mukaan noin 60 % toimenpiteistä on toteutettu.

Hirvikannan hoitosuunnitelman tärkeimmät toimintateemat on toteutettu:

- hirvitalousaluepohjainen verotussuunnitteluketju
- hirvikannan rakenteen korjaaminen
- riistatietoon ja sen käyttöön liittyvien sovellusten ja käytäntöjen kehittäminen (Oma riista verotussuunnittelussa)
- valikoivan verotuksen mallien kehittäminen ja metsästyksen johtajien koulutus/materiaalituotanto/eettiset ohjeet

Hirvikannan hoitosuunnitelman tavoitteita jalkautettiin myös metsästyslainsäädännön kautta sillä hirvenmetsästyksen myöhennetyllä aloituksella ja lisääntymisajan rauhoittamiselta metsästykseltä tuettiin uroskannan ikärakenteeseen liittyviä kannanhoidon tavoitteita.

Hirvikannan hoitosuunnitelman tehokas jalkauttaminen on ollut mahdollista maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Hirvieläinkantojen hoidon kehittäminen -hankkeen avulla. Kun vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan sisältyvä Metsätalouden keinovalikoima hirvivahinkojen ennaltaehkäisyssä - hanke toteutetaan, voidaan hirvikannan hoitosuunnitelma katsoa kokonaisuudessaan jalkautetuksi.

Suomen riistakeskus jatkoi metsäkanalintujen hoitosuunnitelman käytännön toteuttamista etenkin elinympäristöjen hoidon yhteistyöhankkeilla. Niitä esitellään tarkemmin kohdassa Riistatalouden edistäminen. Erityisenä teemana on ollut riistakeskuksen luonnonhoidon ja -suojelun strategian toteuttaminen Riistametsänhoito-konseptin kautta. Kun käynnissä olevat hankkeet viedään loppuun, voidaan myös metsäkanalintujen hoitosuunnitelma katsoa kokonaan jalkautetuksi. Tuoreen riistakolmiotiedon käyttö metsästysaikojen määrittelyssä on antamassa mahdollisuuden myös metsästysaikojen pidentämiseen huippuvuosina, sillä tämän mahdollistava metsästysasetus on lausuntokierroksella.

Suomen riistakeskus osallistui taigametsähanhikannan kansainvälisen hoitosuunnitelman toteuttamiseen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Riistakeskuksen edustaja toimii CIC:n edustajana AEWA:n teknisessä komiteassa. AEWA:n uusi toimintaohjelma käynnistettiin ja sen tavoitteena on aloittaa lyhytnokka-, meri-, taigametsähanhi- ja valkoposkihanhen koordinoitu kannanhoito ja tukea osallistujamaiden toimintakykyä muuttoreitin tason kannanhoidon toimeenpanolle.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistuu työhön Goose platform- toimintatavan kautta. Sen tehtävänä on edistää sopeutuvaa kannanhoidoa ja työssä on määritelty kansainvälisen metsästyssääteilyjärjestelmän aikataulu, kiintiönjako, verotusstrategiat ja seurantaohjelmat eri kannanhoitoalueille. Kansallinen taigametsähanhikannan hoitosuunnitelma päivitetään vastaamaan kansainvälisiä toimintatapoja ja metsähanhen kansallinen metsästysjärjestelmä luodaan 2018 aikana.

Karhu- ja ilveskannan hoitosuunnitelmat on valmisteltu ja luovutettu maa- ja metsätalousministeriöön suunnitellun mukaisesti ja ne ovat olleet lausuntokierroksella.

Suomen riistakeskus viimeisteli toimintavuoden aikana euroopanmajavakannan hoidon ja kanadanmajavakannan levinneisyyden hallintaohjelman ja taantuneiden riistavesilintujen hoidon toimenpideohjelman.

Suomen riistakeskus jalkauttaa hoitosuunnitelmien tavoitteita käytännön toimenpideohjelmien ja hankeytötavan kautta. Hoitosuunnitelmiin liittyvät 2017 kehittämishankkeet esitetään liitteessä kaksi.

Riistatieto

Riistakolmiolaskentojen tehostamista jatkettiin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa kattavan riistatiedon varmistamiseksi metsästysaikojen määrittämisen päätösketjun vaatimassa aikataulussa siten että kesälaskennan tulokset ohjaavat metsästysaika-asetuksen päätöksentekoa. Kolmioavastaavia aktivoitiin lähettämällä Hopealuoti -tekstiviestejä ennen laskentaa ja laskentakauden aikana. Riistanhoitoyhdistyksiä ja metsästysseuroja kannustettiin laskentoihin lisäksi Oma riista –palvelun viesteillä.

Riistakolmioiden talvilaskennassa laskettiin 712 ja kesälaskennassa 1002 kolmiota. Laskentatuloksista yli 90 % palautettiin Riistakolmiot.fi palvelun kautta.

Yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen kanssa jatkettiin petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on havaintojen laadun ja kattavuuden parantaminen sekä käytäntöjen yhtenäistäminen. Alueita ohjeistettiin järjestämään kaikilla alueilla petoyhdyshenkilöiden palaute- ja koulutustilaisuudet yhtenäisen toimintatavan ja uudistetun koulutuspaketin mukaisesti. Luonnonvarakeskuksen edustajat osallistuivat tilaisuuksiin. Petoyhdyshenkilöille on viestitty suoraan useita kertoja vuoden aikana Oma riista – viestiominaisuuden kautta.

Petoyhdyshenkilöitä oli vuoden 2017 lopussa noin 2600. He kirjasivat vuoden 2017 aikana yhteensä 53 140 suurpetohavaintoa.

Susien DNA-näytekeräys organisoitiin alkuvuonna viidellä ja loppuvuonna neljällä alueella.

Riistavahinkorekisterin hyödyntämistä suurpetojen poikkeuslupien tietojen hankinnassa ja hirvieläinten verotuksen suunnittelussa ohjattiin sekä jatkettiin Oma riista-palvelun kehittämistä tukemalla hanketta tiimityöllä.

Riistatiedon määrittely

Oma riista- palvelun riistatalousmäärittelyä varten perustettiin vuoden 2017 aikana osaprosessi, jonka tavoitteena on riistatalouden muuttujatietojen määrittely Sisäisten palvelujen tietojärjestelmien kehittämistyön tarpeisiin. Työ perustuu tietojärjestelmien Road map- määrittelyyn. Ydinajatuksena on jatkossa tuottaa myös metsästysseuroille sellaisia palveluja, että Oma riistan kautta riistahallinnolle ja tutkimukselle saatavan tiedon määrä merkittävästi lisääntyy jatkossa.

Osaprosessin järjestäytyi vuoden 2017 aikana eli sille laadittiin tiimisopimus, tuloskortti, työsuunnitelma sekä määriteltiin tiimin jäsenten erityisvastuualueet. Tiimi aloittaa toimintansa 2018 alussa.

Riistakantojen verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelutiimi osallistui Oma riista -palvelun toiminnallisuuksien kehittämiseen yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden kanssa. Palvelun kehittämisessä keskityttiin erityisesti ominaisuuksiin, joiden avulla voidaan hyödyntää ajantasaista riistatietoa hirvenmetsästyksen kohdentamisessa ja siihen liittyvässä paikallisessa päätöksenteossa. Palvelussa tarjottiin toimintavuoden aikana ensimmäistä kertaa reaaliaikainen verotusennuste. Sähköinen Oma riista -palvelu on otettu varsin kattavasti käyttöön ja toimintavuonna asiaa edisti erityisesti mahdollisuus hakea hirvieläimen pyyntilupaa palvelun kautta.

Hirvieläinten verotussuunnitteluprosessia kehitettiin mm. lainsäädännön muutoksista johtuen edelleen ja jatkettiin sen vakiinnuttamista käytäntöön. Hirviverotussuunnittelussa otettiin huomioon hirvikannan määrälliset ja rakenteelliset tavoitteet. Luonnonvarakeskuksen tuottama hirvitalousaluekohtainen arvio hirvikannan koosta ja rakenteesta valmistui 3.3. sovitussa aikataulussa.

Arvioiden perusteella tarkasteltiin vuonna 2016 toteutetun kannansäätelyn onnistumista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Noin puolella hirvitalousalueista hirvitiheys oli tavoiteltua korkeampi. Luonnonvarakeskuksen tuottamat riistanhoitoyhdistyskohtaiset kanta-arviot sekä hirvitalousalueiden verotussuosiotukset valmistuivat myös sovitussa aikataulussa 17.3., jonka jälkeen tutkimustietoon pohjautuva kannanhoidon suunnitteluketju käynnistettiin hirvitalousalueittain kaikilla toimialueilla.

Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin Riistavahinkorekisterin mukaan 248 494 euron arvosta ja metsätalousvahinkoja noin 937 217 euron arvosta. Oma riista -palveluun kirjattuja hirvikolareita tapahtui tiestöllä vuonna 2017 yhteensä 2173 kpl.

Suomen riistakeskuksen koordinoiman Pienten hirvieläinten kannanhoidon kehittäminen – hankkeen puitteissa tehtiin yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen, Turun yliopiston ja metsästysseurojen kanssa pienten hirvieläinten kannanseurannan ja -hoidon kehittämisessä. Saman hankkeen puitteissa tuotettiin myös koulutusmateriaalia valkohäntäpeuran kannanhoidosta.

Metsäpeurakannan osapopulaatioiden hoitoa jatkettiin Kainuun ja Suomenselän toiminta-alueilla muun muassa tukemalla Luonnonvarakeskuksen laskentoja sekä GPS- pannoituksia. Kainuun osapopulaation yksilömäärä oli kevään 2017 laskennassa noin 750 yksilöä. Kannan vasaosuus oli noin 11 %. Lumen puutteen vuoksi Suomenselän osakantaa ei pystytty laskemaan keväällä 2017. Vuoden 2015 laskennassa kanta oli kasvusuuntainen ja se arvioitiin helikopterilaskennassa noin 1 300 yksilön suuruiseksi. Kanna vasaosuus oli noin 14 %.

Kainuussa ja Suomenselällä suurpetoja koskevia poikkeuslupia pyrittiin mahdollisuuksien rajoissa kohdistamaan metsäpeuran päävasomisalueille. Metsähallituksen johtama Metsäpeura Life + hankkeen toimenpiteitä on toteutettu, joista näkyvin on ollut metsäpeurojen totutustarhojen rakentaminen ja eläinten siirtäminen tarhoihin. Suomen riistakeskus on merkittävällä osuudella mukana projektissa, muun muassa kehittämässä metsäpeurojen maastolaskentaa. Osana hanketta päivitetään myös metsäpeurakannan kannanhoidosuunnitelma vuonna 2021.

Valkohäntäpeurakannan maataloudelle aiheuttamat vahingot olivat riistavahinkorekisterin perusteella 193 552 euroa. Oma riista-palveluun tehtyjen kirjausten mukaan vuonna 2017 valkohäntäpeurakolareita

tapahtui tiestöllä yhteensä 5143 kpl. Valkohäntäpeurakolarit keskittyvät voimakkaasti Etelä- ja Lounais-Suomen alueelle.

Direktiivilajien verotussuunnittelu

Suurpetokantoja hoidettiin lajikohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti. Suden kannanhoidollinen metsästys ei enää jatkunut vuonna 2017, vaan suden poikkeuslupien osalta harkinnassa painotettiin aiempaa enemmän pakottavia sosiaalisia tarpeita ja turvallisuusperusteita. Direktiivilajien verotussuunnittelutiimi osallistui yhteistoimintaneuvotteluihin, joissa maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus ja Suomen riistakeskus määrittivät ilves- ja karhukantojen hoidon suuntaviivat kantatiedon perusteella.

Karhun osalta vuoden 2017 poikkeuslupakiintiö kasvoi ja koko maan karhukannan arvioitiin kasvaneen edellisestä vuodesta. Kannan alenemista on kanta-arvion mukaan tapahtunut poronhoitoalueella. Kehittyvän kannan hoitoalueella kanta pysyi ennallaan ja itäisen Suomen vakiintuneen kannan hoitoalueella sekä levittäytymisvyöhykkeellä kanta kasvoi.

Aiemmista vuosista poiketen poronhoitoalueen ulkopuoliseen Suomeen säädettiin yksi yhteinen kiintiö. Poronhoitoalueella vahingot ovat säilyneet runsaina ja alueellista pyyntikiintiötä lisättiin. Muualla Suomessa pyyntimäärää kasvatettiin erityisesti Pohjois-Karjalassa, jossa runsaat suurpetokannat verottavat paikoin harvaa hirvikantaa hyvin voimakkaasti. Metsäpeura huomioitiin edelleen karhun poikkeuslupien suuntaamisessa.

Ilveskannan hoidon osalta poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi muodosti yhden kiintiöalueen. Poronhoitoalueen ulkopuolisessa Suomessa päädyttiin verotusmäärään, jonka arvioitiin mahdollistavan tihentymäalueiden ongelmien lievittämisen, mutta samalla johtaisi muutaman vuoden aikajänteellä ilveskannan laskun taittumiseen. Poikkeuslupien suuntaamisessa käytettiin vuonna 2013 aloitettua menettelyä, jossa kannanhoidollinen pyynti suunnataan korostuneemmin runsaan ilveskannan alueille. Metsäpeura-kanta huomioitiin kannanhoidollisten ilvespoikkeuslupien suuntaamisessa.

Euroopanmajavan pyyntilupamäärää nostettiin ja pyyntilupia oli mahdollista myöntää myös Kurikan, Seinäjoen, Ylöjärven ja Punkalaitumen alueille. Muutosten tavoitteena oli, että pyynnillä voidaan paremmin vastata paikallisiin vahinkotilanteisiin.

Itämerennorpan pyyntilupamenettelyä jatkettiin ja pyyntilupamäärää nostettiin, jotta pyynnillä voitaisiin merkittävämmiin lievittää norppakannan aiheuttamia kalatalousvahinkoja.

Kestävä metsästys

Toimintavuoden aikana tehtiin kestävään metsästyksen liittyviä muutoksia metsästyslakiin ja metsästysasetukseen sekä annettiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksia metsästyksen rajoittamisesta. Suomen riistakeskus oli mukana metsästyksen kestävyysliittävän lainsäädännön valmistelussa.

Riistakeskus esitti metsästysvuodelle 2017–2018 metsähanhen metsästysajaksi tundrametsähanhien levähdysalueen kuntiin Kaakkois-Suomessa 1.10. -31.11.2017 ja Lapin pohjoisosan kuntiin 20.8. klo 12.00 – 26.8. Lisäksi Lapin metsästysalueelle esitettiin metsästäjäkohtaista yhden hanhen saaliskiintiötä.

Kaakkois-Suomen metsästystä perusteltiin sillä, että esityksen mukaisella metsästysajalla ja metsästysalueella pyynti kohdistuisi pääasiassa tundrametsähanheen, jonka metsästyksen rajoittamiseen ei ole tarvetta. Pesimäalueella taigametsähanhi on ollut useita vuosia rauhoitettuna. Riistakeskuksen näkemyksen mukaan varovaiseen metsästyksen aloittamiseen oli mahdollisuuksia Suomen pesimäalueen pohjoisosassa, koska muun muassa talvehtimisalueiden laskentatulosten perusteella taigametsähanhikanta on alkanut elpyä hyvää vauhtia.

Maa- ja metsätalousministeriö antoi metsähanhen metsästyksen rajoittamisesta kaksivuotisen asetuksen, jonka mukaan metsähanhen metsästys on sallittua metsästysvuosina 2017 - 2019 Kaakkois-Suomen pyyntialueella. Ministeriö katsoi, ettei pesimäalueen pyyntiä voida avata ennen kuin pesimäkannasta saadaan parempaa tietoa.

Elokuun alusta tuli voimaan metsästysasetuksen muutos, jonka mukaan jokaisen metsästäjän on tehtävä ilmoitus metsähanhisaaliistaan. Kokonaissaaliista ja sen alueellisesta jakautumisesta saadaan nyt luotettava tieto. Kaakkois-Suomen pyyntialueella tavoitteena oli saada kuva myös saaliin alalajijakaumasta. Metsästäjiä pyydettiin määrittämään alalaji ja lisäksi lähettämään kuva saaliiksi saadun hanhen päästä

Luonnonvarakeskukselle. Tulokset olivat ennalta odotettuja. Taigametsähanhia saatiin saaliiksi vähän ja saalis koostui pääasiassa tundrametsähanhista.

Taigametsähanhelle on hyväksytty kansainvälinen hoitosuunnitelma AEWA: n osapuolikokouksessa vuonna 2015. Kansallista eli Suomen metsähanhikannan hoitosuunnitelmaa maa- ja metsätalous-ministeriö ei ole vielä vahvistanut. Riistakeskus on ollut valmistelemassa ja päivittämässä sitä. Erityisen tärkeänä on nähty metsästyksen säätelyyn liittyvät asiat.

Metsäkanalintujen metsästyksen rajoittamisprosessissa on ollut aikatauluihin liittyviä haasteita. Riistakolmiolaskentoihin sopivin ajankohta on elokuun alkupuolisko. Asetuksen valmistelu ja antaminen vie kuitenkin niin paljon aikaa, että laskennat on jouduttu tekemään suureksi osaksi jo heinäkuun puolella. Elokuun alusta voimaan tullut metsästyslain 38 §:n muutos poisti määräyksen siitä, että metsästyksen rajoittamista koskeva asetus tulee voimaan vasta kahden viikon päästä asetuksen antamisesta. Aikaisemmin metsästyksen rajoittamista koskeva asetus oli annettava viimeistään 26.8., jotta se saataisiin voimaan 10.9. Nyt asetus voidaan antaa myöhemmin ja tämä antoi mahdollisuuden siirtää kolmiolaskennat elokuun alkuun.

Riistakeskus teki metsäkanalintujen metsästysajoista metsästysvuodeksi 2017 - 2018 esityksen maa- ja metsätalousministeriölle. Esitysten valmistelussa toimittiin yhteistyössä maa- ja metsätalous-ministeriön ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Metsästysrajoitukset harkittiin lajikohtaisesti kullekin alueelle käyttäen hyväksi seuraavia riistatietoja: lintukantojen pitkäaikaisen kehityksen suunta, lintutiheyden kehitys viimeisten vuosien aikana, lintujen poikasprosentin kehitys sekä metsästystiedot. Lintukannoissa ei tapahtunut suuria muutoksia edelliseen vuoteen. Heikoimman lintutilanteen alueille esitettiin lajikohtaisia metsästysrajoituksia. Maa- ja metsätalousministeriön asetus oli riistakeskuksen esityksen mukainen.

Metsäkanalintujen metsästysaikojen määrittämisen pääasiallisena perustana ovat kolmiolaskentojen tulokset. Laskentatuloksista on saatavissa irti käyttökelpoista tietoa enemmän kuin mitä tähän mennessä on ollut käytettävissä. Tietojen käsittelyä on myös mahdollista automatisoida aikaisempaa enemmän. Metsästysaikojen määrittämistyön helpottamista ja parantamista varten riistakeskus toteutti yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa mallinnushankkeen, jonka tarkoitus oli helpottaa ja visualisoida metsästysaikapäätöksentekoa.

Riistakeskuksessa laadittu taantuvien vesilintulajien kantojen hoidon toimenpideohjelmaluonnos oli lausuntokierroksella kesällä 2017. Toimenpideohjelma on sen jälkeen pääosin viimeistelty ja julkaistaan vuoden 2018 aikana. Metsästystä on rajoitettu metsästyslain 37 §:n perusteella vain metsähanhen kohdalla. Muihin taantuviin lajeihin kohdistuvaa metsästyspainetta on pyritty alentamaan neuvonnan, suositusten ja viestinnän avulla. Useiden vesilintulajien taantuminen liittyy elinympäristöjen määrään, laatuun ja predaatioon. Suomen riistakeskus on viime vuosien aikana edistänyt vesilintujen elinympäristöjen hoitoa erilaisilla hankkeilla ja valmistellut taantuvien riistavesilintujen toimenpideohjelman toimeenpanoa.

Riistavahinkojen estäminen

Riistavahinkojen ehkäisemisen painopistealueena oli hirven aiheuttamien metsä- ja maatalousvahinkojen ja karhun mehiläistaloudelle ja suurpetojen kotieläintiloille aiheuttamien vahinkojen torjunta. Riistavahinkojen ennaltaehkäisymateriaalia välitettiin toiminta-alueiden kautta vahinkojen estoon koko maassa. Yleisimpiä artikkeleita olivat hirvieläinten syönninestoaineet, hirvinauhat ja erilaiset sähkö- ja metalliverkkoaidat, joiden avulla suurpetojen tai hirvieläinten pääsy vahinkokohteille pyritään estämään.

Riistakeskuksen toiminta-alueilla annettiin vahinkojen ennaltaehkäisemiseen liittyvää neuvontaa ja tuotettiin yhteistä ohjemateriaalia, jotta tietous toimivista suojausmenetelmistä ja vaihtoehtoista lisääntyisi.

Karhuvahinkojen riskikartoitusta tehtiin osana karhukannan hoitosuunnitelman hoitosuunnitelmaluonnosta, jossa osaprosessin linjauksia nostettiin esille. Karhukannan runsastumista ei tavoitella maamme peltovaltaisilla alueilla, jotka samalla ovat mehiläistarhauksen ydinaluetta.

Metsävahinkojen ennaltaehkäisemiseksi välitettiin Trico -syönninestoainetta, jonka on tutkittu antavan oikein käytettynä erittäin hyvän suojan hirvieläinten syöntiä vastaan. Riistakeskus on tukenut Tricon välitystä ja hankintaa siten, että metsänomistajalle jää 10 litran astian omavastuuhinnaksi 50 euroa. Tricoa välitettiin 14 240 litraa. Sitä on kokeiltu myös metsäjäniksen ja rusakon aiheuttamien vahinkojen torjuntaan ja se toimii hedelmä- ja erikoispuiden ja rehupaalien suojauksessa.

Riistakeskus hankki keltaista UV-suojattua muovinauhaa havu- ja lehtipuutaimikoiden suojaukseen. Nauhaa on jaettu ilmaiseksi riistakeskuksen aluetoimistojen välityksellä metsänomistajille. Metallisia riistaitoja välitettiin pitkän viljelykierron erikoisviljelysten suojaukseen. Kevytrakenteisiä sähköisiä hirvieläinaitoja välitettiin lyhyen viljelykierron erikoisviljelysten, kuten mansikkaviljelysten suojaukseen. Riistakeskus hankki keltaista UV-suojattua muovinauhaa havu- ja lehtipuun taimikoiden suojaukseen. Nauhaa on jaet-

tu ilmaiseksi riistakeskuksen aluetoimistojen välityksellä metsänomistajille taimikoiden suojaukseen yhteensä 1868 (300 m) rullaa. Metallisia riista-aitoja välitettiin pitkän viljelykierron erikoisviljelysten suojaukseen seitsemälle tilalle yhteensä 6,36 km. Kevytrakenteisia sähköisiä hirvieläinaitoja välitettiin lyhyen viljelykierron erikoisviljelysten, kuten mansikkaviljelysten suojaukseen 31 tilalle yhteensä 38,35 km.

Suurpetovahinkojen torjumiseen tarkoitettuja aitapaketteja suunnattiin etenkin alueille, joille susi- ja karhukannat ovat viime vuosina levittäytyneet. Petoaitaa myönnettiin 56 kotieläintilalle yhteensä 97,1 km. Suurpetojen aiheuttamia kotieläinvahinkoja kirjattiin vuonna 247 tapahtumaa vuonna 2017.

Karhun mehiläistaloudelle aiheuttamien vahinkojen torjuntaan liittyvien tukipyyntöjen määrä on laskenut hieman edellisestä vuodesta. Vuonna 2017 välitettiin 211 mehiläistarhojen suojaukseen tarkoitettua aitapakettia mehiläistarhaajille. Karhun aiheuttamia vahinkoja mehiläistarhaukselle kirjattiin 95 kohteessa. Korvattava summa oli yhteensä 116 325 €, mikä on noin 20 % suurempi, kuin edellisenä vuotena. Karhut aiheuttivat korvattavia maatalousvahinkoja 202 kohteessa. Korvausmäärä oli 173 178 €, mikä on lähes kaksinkertainen määrä edellisen vuoden korvausmäärään verrattuna. Maatalousvahingot kohdistuivat pääasiassa peltoviljelykasveihin ja koottuun satoon.

Koiravahinkoja oli ilmoitettu 45, mikä on edellisen vuoden vahinkomäärää pienempi. Korvaussumma pieneni myös edellisestä vuodesta, se oli yhteensä 139 560 €. Suurin yksittäinen korvaus oli 7 300 €. Suden aiheuttamia koiravahinkoja oli 43 kpl. Susikelloja kokeiltiin osana vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistyötä. Noin 200 kelloa jaettiin ajokoirajärjestön paikallisorganisaatioiden kautta. Tuloksia selvittävät Oulun yliopisto ja Luke.

Vuoden 2017 korvattavien suurpetojen aiheuttamien porotalousvahinkojen määrä oli yhteensä 6 010 513 €, mikä on runsaat 0,5 milj. euroa edellisen vuoden vahinkoja suurempi. Korvattavien porojen määrä oli 5116.

Hirven aiheuttamien, korvattavien metsätalousvahinkojen määrä 937 217 € on yli kaksinkertainen edellisenä vuotena korvattuun verrattuna. Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin riistavahinkokisterin mukaan 439 901 euron arvosta. Tapauksia oli 565. Luvut ovat kaksinkertaiset edelliseen vuoteen verrattuna.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen estämiseen erikoisviljelyksille hankittiin koekäyttöön 20 kpl Scarey Man pelotinta, jotka olivat käytössä Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla ja Rannikko - Pohjanmaalla. Koikeilusta on saatu hyviä tuloksia

Hirvikolareiden määrä riistavahinkokisterin mukaan oli vuoden loppuun mennessä 1278 kolaria. Kolari määrä on huomattavasti edellisen vuoden kolarimäärää pienempi. Pienten hirvieläinten aiheuttamat kolarit eivät päivitty riistavahinkokisteriin, mutta määrä arvioidaan kasvaneen edellisestä vuodesta. Valkohäntäpeurakolarit keskittyvät voimakkaasti Etelä- ja Lounais-Suomen alueelle.

Työ riistavahinkojen ennaltaehkäisyssä menetelmien ja ohjeiden kokoamisesta riistakeskuksen nettisivuille aloitettiin vuoden 2016 aikana ja niitä on päivitetty vuoden 2017 aikana.

Riistatalouden edistäminen

Riistatalouden edistämisen osalta keskeinen tavoite on toteuttaa riistan elinympäristöihin liittyviä kehittämistehtäviä. Tavoitteena on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoja ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä laajentaa rahoituspohjaa.

Riistakeskus on pitkäjänteisellä työllä pyrkinyt jalostamaan mm. metsäkanalintujen ja peltopyynn hoito-suunnitelmasta sekä riistataloudellisesta kosteikkostrategiasta kumpuavia tavoitteita käytännön toiminnaksi projektiluontoisina tehtävinä. Pääasiallisesti toimenpiteitä on toteutettu ulkopuolisella hankerahoituksella. Viime vuosina riistametsähoidon edistämiseen liittyvät toimet ovat korostuneet toiminnassa ja tähän toimintaan on saatu useasti rahoitusta mm. METSO- ohjelmasta. Riistatalouden toimenpiteitä on viety eteenpäin aktiivisella viestinnällä, sidosryhmäyhteistyöllä sekä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön ja erilaisiin tukijärjestelmiin.

Metsäkanalintujen hoitosuunnitelmaan kytkeytyvä riistametsänhoito on talousmetsien hoitoa, jossa otetaan metsäkanalinnut ja muu riista huomioon. Se on kustannustehokasta ja vapaaehtoista, sekä monipuolistaa metsien käsittelyä ja tukee monimuotoisuuden säilymistä talousmetsissä. Riistametsänhoitoa edistettiin toimintavuoden aikana Riistametsänhoito- hankkeella, jonka avulla jalkautettiin riistapainotteisen metsähoidon malleja osaksi metsäorganisaatioiden toimintaa ja koulutusta. Riistametsähoidon koulutustilaisuuksia metsäammattilaisille ja metsänomistajille pidettiin useita eri puolilla Suomea. Koulutusportaalin ilmaista Riistanmetsähoidon verkkokurssia kehitettiin myös vuoden aikana.

Uusi METSO- rahoitteinen Digiriistametsä- hanke käynnistyi keväällä 2017 yhteistyössä Suomen metsäkeskuksen kanssa. Kaksivuotisen luonnonhoidon kehittämishankkeen keskiössä on riistametsänhoitoa edistävä paikkatieto. Hankkeessa rakennetaan Suomen metsäkeskuksen Metsään.fi -järjestelmään riistametsänhoitoa tukevia paikkatietoaineistoja, joiden avulla voidaan arvioida metsäalueen soveltuvuutta kanalintujen elinympäristöksi. Laserkeilausaineistojen avulla pyritään tunnistamaan ympäristöjä, joissa puusto on kerroksellista ja monilajista. Metsikkötason tarkastelun lisäksi toteutetaan Zonation- analyysijä, joissa arvioidaan myös metsäkanalintujen elinympäristöjen kytkeytyneisyys. Aineistot tuotetaan koko Suomessa kaikilla laserkeilatuilla alueilla. Näiden alueiden osuus on noin 60 % Suomen pinta-alasta. Kanalinnuille tärkeiden alueiden osuus kokonaispinta-alasta vaihtelee alueittain 5 – 20 % välillä.

Digiriistametsä -hankkeen tavoitteena on myös lisätä metsäammattilaisten tietoa ja osaamista riistametsänhoidosta ja tietojärjestelmien käyttömahdollisuuksista sekä testata metsätiedonkeruun joukkoistamista metsästäjien avulla. Oma riista -palveluun toteutetaan tietokentät, joiden avulla metsästäjille luodaan mahdollisuus raportoida omista riistan elinympäristö- ja metsävahinkoarvioistaan. Hankkeen tulokset liisäävät metsänomistajien ja metsäammattilaisten tietoa riistan elinympäristöistä ja tarjoavat heille vaihtoehtoja metsien hoitoon.

Riistatalouden edistämiseksi toimintavuoden aikana järjestettiin valtakunnallinen Riistan vuoksi –kilpailu. Suomi 100 juhluvuoden kunniaksi järjestetty elinympäristöjen hoidon kilpailu oli ensisijaisesti tarkoitettu metsäystyöseuroille ja metsäystyösoikeuden haltijoille, jotka aktiivisesti hoitavat riistan elinympäristöjä. Kilpailun tavoitteena oli löytää Suomen paras luonnonhoitaja ja sytyttää metsäystyöseuroissa ja metsästäjissä yhteinen innostus panostaa elinympäristöjen hoitoon eri tavoilla. Kampanjassa kannustettiin metsästäjiä tutustumaan erilaisiin tapoihin tehdä riistan- ja luonnonhoitoa maatalousalueilla, kosteikoilla ja metsissä.

Kampanjan tavoitteena oli lisätä riistan- ja luonnonhoidon menetelmien yleistä näkyvyyttä kansalaisten ja maa- ja metsätalous sekä ympäristöalan toimijoiden keskuudessa. Näkyvyys lisää ymmärrystä riistan- ja luonnonhoidon helppoudesta ja yleisistä hyödyistä.

Riistan vuoksi-kampanja toteutettiin touko-joulukuussa 2017 ja voittaja julistetaan Erämessuilla kesäkuussa 2018. Kampanjaa tuettii monikanavaisella viestintäkampanjalla Metsästäjä- ja Jägaren –lehdissä, riistakeskuksen nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kanavina toimivat Suomen riistakeskuksen Facebook ja Twitter.

Vuoden 2017 aikana jatkettiin uuden ostopalvelusopimuksen myötä Supikoira After Life –hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina 2010 -2013 toteutetulle MIRDINEC LIFE+ hankkeelle. Supikoirakanta ja –saalis on hankealueella merkittävästi pienempi kuin vuonna 2011 ja Suomen hanketoiminnan tukemana Ruotsi on saanut pienen vakiintuneen kantansa lähes hävitettyä. Hanke saa edelleen merkittävää rahoitusta Ruotsista ja Norjasta ja hanketoiminnalle pyritään löytämään pidempikestoista rahoitus- ja toimintamallia.

Suomen riistakeskuksen edustajat olivat mukana Metsätalouden kehittämiskeskus TAPION Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmässä. Lisäksi riistakeskuksen edustaja on jäsenenä Kansallisen biodiversiteettistrategian seurantatyöryhmässä, Vieraslajiasiain neuvottelukunnassa, vieraslajien seurantatyöryhmässä sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto- työryhmässä, jossa käsitellään maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita.

Toimintavuoden aikana viimeisteltiin Suomen riistakeskuksen laatimaa toimenpideohjelmaa taantuville riistavesilinnuille ja aloitettiin hankesuunnittelu ohjelman toteuttamiseksi. Ohjelman tavoitteena on mm. kohentaa poikastuotto elinympäristökunnostuksin ja pienpetojen pyynnin avulla. Käytännön toimenpiteinä nostetaan esiin seuraavat keskeiset kokonaisuudet: 1) elinympäristöjen kunnostus ja hoito, 2) kilpailun ja saalistuksen vähentäminen, 3) metsästyksen säätely ja 4) kantojen runsautta ja saalista koskevan tiedonkeruun kehittäminen.

Toimintavuoden aikana viimeisteltiin myös majavakantojen hoito- ja hallintaohjelmaa, jonka tavoitteena on parantaa euroopanmajavakannan elinkykyä ja metsästettävyyttä. Tämä vaatii kanadanmajavan levinneisyyden rajoittamista ja puskurivyöhykkeitä niillä alueilla, joilla lajien levinneisyysalueet ovat vaarassa kohdata. Hankkeessa pohdittiin myös mahdollisia euroopanmajavan siirtoistutuksia ja niiden reunaehtoja.

Tarkempi lista riistatalouden edistämisen kehityshankkeista löytyy liitteestä 2.

Hyvinvointia riistataloudesta

Hyvinvointitutkimus

Käynnistetään riistatalouden hyvinvointiselvityksiä seuraavasti:

- Selvitetään Luke:n kanssa tehtävällä yhteisrahoitteisella kyselyllä, joka kohdennetaan sekä metsästäjiin että metsästyseuroihin ja -seurueisiin, riistan arvo. Hankkeen tarkoituksena on kuvata metsästyseuroihin ja seurueisiin kuuluvien metsästäjien ajan- ja rahankäyttö metsästyksen ja riistanhoitoon, tuottaa laskelma metsästyksen ja riistanhoidon arvosta metsästäjille sekä laskelma metsästyksen ja riistanhoidon yhteiskunnallisesta arvosta liittyen liikenneonnettomuuksien ja taimituhojen välttämiseen. Selvityksen ensimmäiset tulokset ovat käytössä tammikuussa.
- jatketaan ja selvitetään yhdessä Luken kanssa riistatalouden terveydelliset hyvinvointivaikutukset. Pyritään löytämään euromääräinen arvo näille terveysvaikutuksille.
- jatketaan yhdessä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa kolmivuotista ”Riistatalouden liiketoimintamallien aktivointi”-hanketta, jossa pyritään selvittämään alueellisesti Keski-Suomen osalta 1) riistatalouden arvo, 2) kaupallisen metsästyksen liiketoimintamallit ja niiden levittäminen käytäntöön ja 3) edistää alueellisen erätalousverkoston syntymistä
- metsästäjäkunnan profiili on selvitetty ZEF- profilointityökalun avulla. Selvitetään asiakasprofiileittain ko. ryhmien kokemat hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointia riistataloudesta prosessin esiselvitys LUKE:n kanssa osoitti, että metsästäjien metsästyksen käyttämä rahamäärä on noin 230 m€ ja työllisyysvaikutukset noin 3 000 htv. Esiselvityksen jatkoksi toteutettiin toimintavuoden aikana niin ikään LUKEn kanssa Riistan arvo-selvitys, jossa jatkettiin riistatalouden arvon määrittämistä. Metsästyksen kokonaisbruttoarvoksi saatiin 403-705 m€. Metsästyspäivien nettokokonaisarvoksi muodostui 170-242 m€ ja riistanhoidon 123-180 m€.

Riistatalouden yksilötason sekä fyysisiä, henkisiä että sosiaalisia hyvinvointitekijöitä ja arvoja ja niiden selvittäminen aloitettiin ja saatetaan loppuun seuraavan toimintavuoden aikana.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on selvitetty kolmevuotisessa hankkeessa Riistatalouden liiketoimintamallien aktivointia, jossa näkyvimpänä tuotoksena toimintavuonna on ollut riistakeskuksen tuottama malli kannanhoidon merkityksestä arvomuodostuksen elementtinä. Hirvieläinten metsästyksen arvo nousi 166 m€:oon. Arvosta 40 % on riistalihan arvoa ja 60 % elämysarvoa.

Kysely metsästäjäkunnan profiloimiseksi on tehty vuoden 2016 puolella ja noin 26 000 metsästäjää kävi profiloimassa itsensä. Profiloinnin tuloksia purettiin Metsästäjä-lehden sivuilla vuoden jokaisessa numerossa.

Riistakaupan esteitä on alustavasti selvitetty ja raportointi on käynnissä.

Hyvinvointiviestintä

- riistatalouden hyvinvointivaikutuksia pidetään aktiivisesti esillä niin Metsästäjä ja Jägaren -lehdissä kuin riistakeskuksen sähköisissä kanavissa. Tarkoituksena on erityisesti muokata metsästäjäkunnan asenteita ymmärtämään ja hyväksymään myös riistan taloudellisen käytön merkitys kansantaloudessamme ja erityisesti maaseudulla.
- LUKE: n ja muiden yhteistyötahojen kanssa todettuja hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvon määrittämiseen liittyviä tuloksia viestitään voimakkaasti yhteiskunnan eri tahoille, poliittisille päättäjille, valtionhallinnolle ja ns. suurelle yleisölle sekä tietenkin metsästäjille itselleen ja erätalousyrittäjille. Tarkoituksena osoittaa, että suomalainen riista- ja erätalous on merkittävä kansantaloudellinen voimavara, niin kansanterveydelle kuin -taloudelle.

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvoa on esitelty laajasti kaikissa riistakeskuksen viestimissä.

Riistatalousverkostojen tukeminen

- o riistatalousyrittäjien ja -toimijoiden verkostoitumista edistetään järjestämällä Riihimäen Erämessuilla järjestetyn erätalousfoorumin jatko-osa talven Riistapäivien yhteyteen.
- o selvitetään ja valmistellaan Metsästysmatkailun ABC-hanketta, jossa selvitetään yritystukijärjestelmien soveltuminen erätalousalan toimijoiden tukemiseen sekä edistetään ja esitellään erilaisia verkostoja ja niiden sähköisiä toiminta-alustoja. Selvitetään myös Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja kehittämisedellytykset
- o Hankkeessa selvitetään myös Kuluttajaviranomaisten kanssa kaupallisen metsästyksen järjestämiseen liittyvää lainsäädäntöä.
- o käynnistetään hanke riistakaupan esteiden selvittämiseksi ja purkamiseksi, jotta suomalaista villiruokaa – riistaa saadaan suomalaisen kuluttajan käyttöön. Riistan lihan saatavuuden edistämällä edistetään koko riistatalouden ja metsästyksen hyväksyttävyyttä ja brändiä.

Suomen riistakeskus järjesti Riistapäivät 2017 yhteydessä Riistatalousseminaarin jatkona edellisvuoden Eräverkostoitusseminaarille. Seminaari toteutettiin hankkeena, johon saatiin hankevastaava ulkopuolisen rahoituksen turvin. Yritystukijärjestelmien selvitys tehtiin saman hankkeen yhteydessä, josta raportti saatiin helmikuussa 2017. Tilaisuutta pidettiin tärkeänä jatkona riistatalousyrittäjyyden tukemiseksi, seminaarin sijoittamista Riistapäivien yhteyteen sitä vastoin ei pidetty jatkoa ajatellen kovin toivottavana.

Metsästysmatkailun ABC-hankkeen osalta rahoitushakemus viivästyi ja hanke jäädytettiin. Sen sijaan riistakeskus on tukenut Ruralia-instituutin hanketta Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja kehittämisedellytykset.

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

- o järjestetään palvelukoulutusta asiakaspalvelutiimille ja huolehditaan osaprosessin riittävästä resursoinnista
- o kehitetään informaatiopalvelua sekä asiakaspalvelun ja neuvonnan seurantajärjestelmää.
- o luodaan ja päivitetään sisältöä riista.fi -sivuille asiakkailta saatujen kokemusten perusteella yhteistoiminnassa viestinnän kanssa

Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakkaina ovat kaikki kansalaiset. Heille tarjotaan palveluita vastauksina heidän riistatalouteen liittyviin kysymyksiinsä tai ongelmiinsa. Näitä palveluita on ollut tarjolla sähköisessä muodossa Suomen riistakeskuksen kotisivuilla, minkä lisäksi Suomen riistakeskuksen toimihenkilöt ovat antaneet henkilökohtaista neuvontaa mm. puhelimitse ja sähköpostitse. Yhteydenottojen määrä väheni hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Puheluiden määrä pieneni lähes 20 % ja sähköpostien määrä noin 5 %.

Asiakaspalvelu ja neuvonta -osaprosessiin kuuluu ns. asiakaspalvelurinki, joka toimii riistakeskuksen asiakaspalvelunumerossa (029 431 2001, arkisin klo 9-15) ja jossa puhelut yhdistyvät ringissä mukana oleville henkilöille tietyn vuorottelujärjestelmän mukaisesti. Pääsääntöisesti asiakkaat saavat vastaukset suoraan asiakaspalveluhenkilöiltä, mutta tarvittaessa puhelut voidaan yhdistää edelleen asiaan perehtyneelle toimihenkilölle. Asiakasneuvotat ovat osallistuneet asiakaspalvelukoulutuksiin. Asiakaspalvelussa on käytössä myös erillinen sähköpostiosoite, johon asiakkaat voivat lähettää sähköpostitse viestejään ja josta heille toimitetaan vastaus sähköpostitse. Asiakaspalvelussa hoidettiin puheluita vuoden 2017 aikana yhteensä 4773 kpl ja sähköpostiviestejä 2050. Yhteydenottojen määrän lisääntyminen on huomattavaa kesällä ja alkusyksystä, jolloin Metsästäjä- ja Jägaren-lehtien saapuminen osalle asiakkaista jälleen viivästyi. Myös uuden Oma riista -järjestelmän uusien ominaisuuksien käyttöönotto lisää yhteydenottojen määrää. Asiakaspalvelu toimii ruuhka-aikoina Oma riista -helpdeskin ylivuotona.

Oma riista neuvontaa varten on oma asiakaspalvelunsa Oma riista helpdesk, jossa työskentelee kaksi määräaikaista toimihenkilöä. (029 431 2111, arkisin klo 12-16; oma@riista.fi). He osallistuvat myös Oma

riistan kehittämiseen ja uusien ominaisuuksien testaamiseen sekä toimivat kouluttajina käyttöönnotossa etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajille ja muille toimijoille järjestettävissä tilaisuuksissa.

Uuden metsästäjän palvelut

- o huolehditaan, että koko maassa järjestetään riittävä määrä metsästäjäkurseja ja metsästäjäutkinto-tilaisuuksia (JHT) sekä huolehditaan oppi-, koulutus- ja utkintomateriaalin ajantasaisuudesta uudistettavan metsästäjäutkinnon osalta
- o kehitetään riista.fi -sivuston sisältöä
- o järjestetään toiminta-alueittain koulutustilaisuudet metsästäjäutkinnon kouluttajille ja metsästäjäutkinnon vastaanottajille yhteistyössä JHT-prosessin kanssa
- o annetaan neuvontaa metsästäjäutkinnon kouluttajille
- o osallistutaan koulutusportaalin ja metsästäjärekisterin toiminnan kehittämiseen
- o uusi metsästäjäutkinto otetaan käyttöön vuoden 2017 alussa
- o tuetaan ja esitellään viestinnän keinoin paikallistason nuorisotoimintahankkeita
- o osallistutaan yhteistyöhön sidostahojen kanssa nuorisotoiminnan kehittämiseksi ja uusiin metsästäjiin liittyvässä toiminnassa
- o osallistutaan Suomen metsästäjäliiton Metsästysammunnan ABC-hankkeen kehittämistyöhön

Uuden metsästäjän palvelut -osaproessin avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset, joiden tavoitteena on suorittaa metsästäjäutkinto. Suurin asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Uudelle metsästäjälle tarkoitettuja muita palveluita ovat erilaisen metsästyksen liittyvän herättemateriaalin ja tutustumismateriaalin tuottaminen, tiedon jakaminen metsästäjäutkinnon koulutustilaisuuksista ja metsästäjäutkinnosta sekä metsästäjäutkintoon liittyvän materiaalin tuottaminen. Myös metsästäjäutkintojen kouluttajien ohjeistaminen ja valmentaminen sisältyy osaproessiin.

Uusimuotoinen metsästäjäutkinto ja oppi- sekä opetusmateriaalit otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta. Samalla on suunniteltu ja jo laadittu oppi- ja opetusmateriaalia etenkin sähköisen oppimisympäristön vaatimusten mukaisesti. Tavoitteena on tulevaisuudessa sähköinen utkinnon suorittamisjärjestelmä.

Kesällä tuli voimaan useita metsästystä koskevan lainsäädännön muutoksia. Näiden muutosten vuoksi päivitettiin Metsästäjän opas, sähköiset oppimateriaalit ja metsästäjäutkinnon kouluttajien käytössä oleva opetusmateriaali kesän aikana.

Suomen riistakeskus oli jälleen mukana myös ”Uuden metsästäjän pakettin” suunnittelussa ja laadinnassa. Tämä materiaalipakettihanke tehtiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen kanssa ja pakettin saivat loppusyksyllä postitse kaikki 1.10.2016–30.9.2017 välisenä aikana metsästäjäutkinnon suorittaneet noin 6500 henkilöä. Lisäksi näitä materiaalipaketteja on ollut saatavilla riistanhoitoyhdistyksiin, jotka ovat voineet jakaa niitä utkinnon suorittaneille loppuvuoden 2017 aikana ja myös muissa tilaisuuksissa.

Nuorisotoiminnan edistäminen yhteistyössä Suomen metsästäjäliiton kanssa samoin kuin yhteistoiminta myös muiden kuin riista-alan nuorisotoimintaa tekevien tahojen kanssa oli varsin laajaa. Vuoden 2016 syksyllä kouluissa tulivat käyttöön uudet opetussuunnitelmien perusteet. Näiden mukainen riistaeläinaiheinen verkko-oppimateriaali, Riistakoulu.com –sivusto tehtiin syksyllä 2016 peruskoulujen opettajien ja alakoulujen oppilaiden käyttöön. Sivusto tehtiin ensin 5.-6. luokkien käyttöön sitä ja laajennettiin alkuvuonna 2017 myös esi- ja alkuopetukseen soveltuvaksi.

Metsästäjäpalvelut

- o osallistutaan metsästäjien ryhmävuokutukseen liittyvään neuvontaan yhdessä JHT-prosessin kanssa
- o huolehditaan yhdessä viestinnän kanssa metsästyskortin lähettämisestä ja maksujärjestelyjen toimivuudesta
- o huolehditaan yhdessä JHT:n kanssa metsästäjärekisterin palvelutoiminnasta ja Oma riistan käyttöön-oton vaatimasta koulutuksesta, neuvonnasta ja oppimateriaalista
- o tuotetaan metsästäjille tietopäivitys lainsäädännöstä, eettisestä metsästyksestä sekä riistatiedosta yhteistyössä muiden prosessien kanssa. Päivitykset julkaistaan Metsästäjä -lehdessä ja niitä ylläpidetään sähköisessä mediassa
- o jatketaan Suomen Metsästäjäliiton kanssa vuonna 2013 suunnitellun riistatalouden ja metsästyksen koulutusstrategian linjausten jalkautusta ja kehitetään metsästäjien kouluttautumisyjärjestelmää

- o edistetään metsästyksen eettisyyttä ja eri metsästysmuotojen harrastajien omatoimista eettisten ohjeistojen laadintaa
- o jatketaan riistakeskuksen opetuksellisten ja valistuksellisten videomateriaalien tuottamista yhdessä muiden prosessien kanssa (etenkin metsästäjäututkinnon oppimateriaalin yhteiskäyttöisyyttä) osana koulutusportaalia

Osaprosessin avainasiakkaina ovat riistanhoitomaksunsa maksaneet metsästäjät. Heille tuotetaan metsästäjärekisteriin ja -vakuutukseen liittyviä palveluita, huolehditaan juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettista riistatietoa sekä tietoa mm. lainsäädännön muutoksista. Tehtävien hoitaminen edellyttää sujuvaa yhteistyötä ja koordinoitua Suomen riistakeskuksen muiden ydin- ja osaprosessien ja ennen muuta viestinnän kanssa.

Riistakeskuksen koulutusportaalissa (koulutus.riista.fi) julkaistaan eri käyttäjäryhmille koulutus- ja valistusmateriaalia sähköisessä muodossa. Portaalissa ylläpidetään mm. metsästyksen liittyvää keskeistä lainsäädäntöä ja julkaistaan myös tietoa lainsäädännön muutoksista helppolukuisessa muodossa. Portaalilla kehitettiin vuoden aikana määrätietoisesti ja hankittiin siihen liittyvää materiaalia mm. lyhyitä ja tiiviitä videoesityksiä. Muun muassa Oma riistan käyttöönottoon ja ominaisuuksiin liittyvät opastusvideot julkaistaan koulutusportaalissa. Portaalien kehittäminen jatkuu tulevina vuosina ja asiakkaita opastetaan yhä enemmän käyttämään portaalien palveluita.

Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa jatkettiin yhteistyötä vuonna 2013 laaditun metsästäjien koulutusstrategian jalkauttamiseksi. Metsästäjäututkinnon eräänlaiseksi vapaaehtoisesti suoritettavaksi jatkokurssiksi on yhdessä metsästäjäliiton kanssa suunniteltu heidän hankkeenaan toteutettava Metsästysammunnan abc -koulutusohjelma, jossa uusia metsästäjiä - ja myös varttuneempia - opastetaan kokeneiden kouluttajien toimesta ampuma-aseiden käyttöön ja ominaisuuksiin sekä toimintaan ampumaradalla. Tavoitteena on luoda kattava kouluttaja- ja koulutuspaikkaverkko koko maahan sekä rohkaista metsästäjiä käymään harjoittelemassa ampumaradoilla ja pitämään yllä sekä kehittämään ampumataitoaan ja aseenkäsittelytaitojaan. Tarkoitus, että kaikissa metsästäjäututkintotilaisuuksissa opastetaan ja ohjeistetaan uudet metsästäjät osallistumaan näihin abc -koulutuksiin.

Vuoden aikana laadittiin pienten hirvieläinten metsästyksen eettiset ohjeet metsästäjille. Ne saatetaan lopulliseen painokuntoon vuoden 2018 alkupuolella.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Erityistä painoa annetaan riistanhoitoyhdistysten tukiprosessille.	Toteutunut/jatkuva
- o huolehditaan yhdessä sisäisten palveluiden kanssa riistanhoitoyhdistysten valtionosuuksien maksatuksessa tarvittavista järjestelyistä ja sekä varojen käytön ohjeistuksista ja kehitetään Rhy:iden varojen käytön mahdollisuuksia - o tuetaan toiminnanohjaajia tehtävissään. Talous- ja hallintotuki keskitetään tiimin tehtäväksi - o käynnistetään Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittäminen -hankkeen jatkohankkeena viisivuotinen hanke, jossa lisätään riistanhoitoyhdistysten yhteistoimintaa sekä tuetaan vapaaehtoisia yhdistymisiä, kevennetään byrokratiaa ja kehitetään toiminnanohjaajan työtä - o Helsingin rhy:n kanssa kehitetään työtapoja ja järjestelmiä koko-/puolipäivätoimisen toiminnanohjauksen mahdollistamiseksi - o tehdään alueiden käyttöön yhteistä aineistoa riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin sekä päivitetään koulutusaineistoa riistanhoitoyhdistysten hallitusten uusien jäsenten perehdyttämiseen - o järjestetään uusien toiminnanohjaajien peruskurssi - o järjestetään toiminta-alueittain riistanhoitoyhdistysten puheenjohtajille ja toiminnanohjaajille neuvottelu- ja koulutuspäivät sekä erillisiä koulutuspäiviä toiminnanohjaajille. Alue toimisto vastaa järjestämisistä ja alueen omista aiheista. Osaprosessitiimi valmistelee kaikille alueille yhteiset asiat ja aineistot - o järjestetään tarvittavaa koulutusta rhy- tukiroolin omaaville toimihenkilöille - o otetaan käyttöön SRVA- hälytyspuhelinjärjestelmä ja Oma riista/SRVA- raportointi - o tuetaan riistanhoitoyhdistyksiä uuden jousiampumakokeen järjestelyissä	

Riistahallintolain säätämisen yhteydessä edellytettiin, että Suomen riistakeskuksen tulee kiinnittää erityistä huomiota riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemiseen. Taloudellisten voimavarojen kasvattamisen ohella toimintaa on tuettu myös muilla tavoin, kuten koulutusta ja neuvontaa tarjoamalla, koulutus- ja

muuta materiaalia tuottamalla ja toiminnanohjaajien työtä kehittämällä enemmän mm. tietoteknisillä ratkaisuilla kuten Oma riistan eri ominaisuuksilla. Osaprosessin avainasiakkaina ovat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat, joille on annettu runsaasti myös päivittäistä apua ja neuvontaa ongelmatilanteissa. Osaprosessissa toimivat valtakunnallisissa tehtävissä rhy-koordinaattori ja SRVA-vastaava. Riistanhoitoyhdistyksiin tuki jalkautuu pitkälti aluetoimistojen toimihenkilöillä olevien rhy-tukiroolien kautta.

Talous- ja hallintotuen keskittäminen neljän henkilön muodostamaan talous- ja hallintotukitiimiin tehtiin keväällä 2017. Kesällä voimaantulleen lakimuutoksen johdosta tämä tiimi siirtyi pois rhy-tuesta ja siitä tehtiin Riistanhoitoyhdistysten valtionapu- ja valvontatiimi, joka hoitaa julkisena hallintotehtävänä mm. riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen myöntämiseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä.

Tietynlainen tyytymättömyys uudistuksiin, vaatimuksiin ja muihin riistahallintolain mukanaan tuomiin muutoksiin ja lisääntyneeseen työmäärään heijastuu edelleen riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajilta ja puheenjohtajilta herkästi saatavassa palautteessa. Mm. sähköisten järjestelmien, ennen muuta Oma riistan käyttöönotto toiminnanohjaajan työtä helpottamaan riistanhoitoyhdistyksissä on koettu pääsääntöisesti hyvänä kehityksenä etenkin kun järjestelmien hyödyt saavat konkreettisia muotoja. Tyytymättömyys harjoitettuun suurpetopolitiikkaan etenkin suden osalta aiheutti uhkailuja SRVA-toiminnan lopettamisesta ja poliisin kanssa tehtyjen SRVA-sopimusten irtisanomisesta sekä muutamia muita ikäviä ja väärin toimia muutamissa riistanhoitoyhdistyksissä. Näitä voidaan pitää tietyllä tapaa osoituksina rhy:n roolin ja tehtävien liudentumisesta ja väärinymmärryksestä paikallistason riistahallinnon toimijana. Tapauksiin puututtiin ja jatkossakin hallitusten jäsenten hallinnolliseen kouluttamiseen suunnataan lisää toimia koko maan osalla.

Taloushallinnon ja hallinnon koulutusmateriaali on uudistettu ja sitä on käytetty toiminnanohjaajien koulutuksessa, jossa aikaisempaa enemmän on keskitytty hallinnollisiin asioihin ja taloudenpitoon liittyviin näkökohtiin. Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin tehtiin valmiit malliesityslistat ohjeineen ja ohjeistuksineen. Samoin tehtiin malliesityslistat ohjeistuksineen riistanhoitoyhdistysten aluekokouksia varten.

Suomen riistakeskuksen kaikki aluetoimistot järjestivät koulutus- ja neuvottelutilaisuuksia riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajille ja puheenjohtajille ajankohtaisista aiheista. Etenkin toiminnanohjaajille järjestettiin tilaisuuksia uusista tietojärjestelmistä, kuten Oma riistasta, taloushallinnosta ja hallinnosta, kuten rhy:iden roolista itsenäisenä toimijana ja työnantajana. Joulukuun alussa järjestettiin Tampereella kolmepäiväinen peruskurssi uusille toiminnanohjaajille. Kurssille osallistui 10 uutta toiminnanohjaajaa.

Riistanhoitoyhdistysten eri toimijoille järjestettiin koulutustilaisuuksia heitä koskevista aiheista ja heille toimitettiin materiaalia heidän tehtäviinsä liittyen. Esimerkkinä jousikokeen järjestämiseen liittyvä materiaali. SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmä hankittiin kilpailutuksen kautta koko maan poliisilaitosten käyttöön vuoden 2017 alusta ja se on hyvin kattavasti muutamia riistanhoitoyhdistyksiä lukuun ottamatta käytössä. Samoin Oma riistan SRVA -tapahtumien raportointiominaisuus otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta ja sitä käsitteleviä koulutustilaisuuksia järjestettiin alueittain, muutamien yhdistysten ryhminä ja riistanhoitoyhdistyksittäin. Järjestelmän voi ladata tietokoneen tai tabletin kautta käyttöönsä, jolloin myös tapahtumien tallentaminen mobiilissa on mahdollista. Järjestelmän kautta saatiin jo hyvin kattavasti tilastotiedot eri SRVA-tapahtumista; eläinkolaripaikat, eläinlaji ja sukupuoli, SRVA-tehtäviin osallistuneiden henkilöiden määrä ja käytetyt työtunnit. Viime vuosina tilastointi on ollut melko puutteellista etenkin ns. peurakolareiden osalta, mutta nyt tilanne on korjaantunut: tilastointi on paljon kattavampaa ja tietoon saadaan myös kolarissa olleen (pienen hirvieläimen) laji. Eläinkolareista on tiettyjä tietoja saatavana myös avoimena datana ja niitä voidaan mm. hyödyntää liikenneturvallisuuden parantamiseen eri järjestelmissä mm. navigaattoreissa.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittämishankkeessa, joka päättyi vuoden 2016 huhtikuussa, on kehitetty toiminnanohjaajien työtä helpottavia ja parantavia toimintamalleja ja ennen mutta pyritty löytämään esimerkillisiä toimintatapoja, joilla on myönteisiä vaikutuksia toiminnanohjaajan työhön ja riistanhoitoyhdistysten yhteistoimintaan. Näistä on kerrottu rhy-toimijoille, etenkin toiminnanohjaajille ja puheenjohtajille, eri tilaisuuksissa ja kehoitettu riistanhoitoyhdistyksiä selvittämään yhdistymismahdollisuuksia naapuririistanhoitoyhdistysten kanssa. Toteutuneiden riistanhoitoyhdistysten yhdistymisten pohjalta luodaan menettelytapamalleja muille yhdistymistä suunnitteleville riistanhoitoyhdistyksille. Vapaaehtoisia yhdistymisiä edistämään ja tukemaan käynnistettiin hanke jo alkuvuodesta ja sitä vahvistettiin vuoden lopulla .

Helsingin riistanhoitoyhdistyksen kanssa jatkettiin yhteistyötä ns. kokopäivätoimisen toiminnanohjauksen mallin kehittämiseksi. Työssä pyritään kehittämään mm. työtapoja ja järjestelmiä, jotka olisivat käytettävissä, kun tulevaisuudessa riistanhoitoyhdistyksiin tulee joko puolipäivä- tai kokopäivätoimisia toiminnanohjaajia.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelut toteuttavat strategista tavoitetta, jossa toimintaresursseja siirretään tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Tavoitetta toteutetaan laajemmin henkilöstölinjauksilla sekä rekrytointien suuntaamisella ydintoimintoihin. Riistakeskuksen sisäisten ratkaisujen lisäksi tehostamismahdollisuuksia haetaan selvittämällä yhteistyömahdollisuuksia muiden hallinnonalan laitosten kanssa.

Tukipalvelut vahvistivat toimintavuoden aikana edelleen strategista tavoitetta, jossa henkilötyöpanoksia siirretään organisaatiossa tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Toisaalta mahdollistettiin teknisillä ratkaisulla edellytykset hajautetusti tapahtuvalle työtavalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatiossa.

Informaatiopalvelut

- varasto- ja logistiikkatoiminnot toteutetaan ulkoistettuna siten, että erityisesti riistanhoitoyhdistysten materiaalipalvelut toimivat sujuvasti.
- kirjaamotoimintoja keskitetään edelleen keskustoimistoon, toteuttamaan myös julkisten hallintotehtävien keskitettyjä toimintoja
- kielituki vastaa käännösten tuottamisesta ja käännösalihankintojen kustannustehokkaasta järjestämisestä palveluna ydinprosesseille

Asianhallintajärjestelmässä panostettiin edelleen käyttöasteen korottamiseen, jotta asteittainen sähköiseen arkistointiin siirtyminen tulee mahdolliseksi. Sähköisen asioinnin lisääntyminen on nopeaan tahtiin muuttanut kirjaamon toimintakenttää ja vähentää edelleen kirjaamotoimintojen tarvetta.

Varasto- ja logistiikkapalvelut tuotettiin ulkoistettuina Booky.fi Oy:n toimesta. Palvelutasosopimuksessa on varmistettu riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen riittävällä tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännösvastavalle, joka hoitaa suurimman osan käännöksistä itse tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Suuremmat käännökset hoidetaan riistakeskuksen ulkopuolella alihankintana. Toimintavuonna käännetettiin 75 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuksen sisäisenä työnä toteutettiin 145 erillistä käännöstä. Käännöksistä 95 % tehtiin suomesta ruotsiin.

Infrastruktuuripalvelut

- hanke Laitialan toimintakeskuksen alasajoksi jatkuu kevätkauden 2017.
- alueiden toimitilojen osalta selvitetään yhteistoimintamahdollisuuksia muiden konsernin laitosten kanssa
- riistavahinkokesterin ylläpitoon osallistutaan yhtenä tuotteen omistajana varmistaen siitä saatavat tuottavuushyödyt julkisille hallintotehtäville ja kestäväälle riistataloudelle.
- riistakonsernin Oma riista -hanketta jatketaan tietohallintostrategian mukaisesti erityisesti yhteiskäyttöisyyttä ja tuottavuushyötyjä tavoitellen. Tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa palvelun toimivuus ja asiakaslähtöisyys, joita liian nopea eteneminen ei saa uhata.
- lupahallintaominaisuuksien toteuttaminen Oma riista- palvelun osaksi aloitetaan yhdessä julkisten hallintotehtävien prosessin kanssa.
- Tietoturva-asioissa toimitaan tietoturva-asetuksen mukaisella perustasolla

Laitialan toimintakeskuksen Alas-ajohanke päättyi kesällä 2017 ja riistakeskuksen aktiivinen toiminta kiinteistöllä loppui. Välttämätön ylläpito ja valvonta järjestettiin väliaikaisen sopimuksen perusteella. Myyntiponnisteluja jatkettiin koko syksy 2017. Vuoden 2017 aikana kiinteistöä ei saatu myydyksi.

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan rooli suhteessa muihin prosesseihin. Useimmat luotavat palvelut rakentuvat jonkinlaiselle sähköiselle järjestelmälle. Tietojärjestelmätuen tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjestelmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista ei pääse tapahtumaan. Kokonaisuuden tulee pysyä hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian raameissa. Toteutettavien järjestelmäominaisuuksien tulee lisätä tuottavuutta ja prosessien nopeutta sekä vapauttaa mahdollisuuksien mukaan manuaalisesta työstä.

Suomen riistakeskus osallistuu julkisen riistakonsernin (maa- ja metsätalouden hallinnonalan) tietohallintostrategian toimeenpanoon kehittämällä tietojärjestelmiä yhdessä laaditun riistakonsernin kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilan mukaisesti, ja edistämällä omalta osaltaan Julkisen riistakonsernin tietojärjestelmien yhteentoimivuustavoitteita.	Jatkuva
--	---------

Suomen riistakeskus osallistui riistakonsernin it-ohjausryhmän toimintaan. Työn tuloksena on syntymässä tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo eri toimijoiden tuottaman riista- ja asiakastiedon yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä.

Oma riista -palvelussa tallennetaan saalisilmoitukset sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto-ominaisuudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Suomi.fi -tunnistautumispalvelun avulla. Oma riista -kirjautumismoduuli on otettu käyttöön myös Riistavahinkorekisterissä, Tassu-järjestelmässä, riistakeskuksen Koulutusportaalissa sekä Metsähallituksen myyntijärjestelmissä.

Riistakeskus jatkoi vuonna 2017 Luonnonvarakeskuksen kanssa hirvitieto-ominaisuuksien toteuttamista Oma riista-palveluun sekä MMM:n rahoituksen turvin että oman pääoman rahoituksen laitosten välillä sovitun työnjaon mukaisesti. SRVA-tallennustoiminnot otettiin Oma riistassa vuoden alussa tuotantokäyttöön ja edellisenä vuonna lanseerattu puhelinjärjestelmä saavutti merkittävän käyttöasteen.

Hirvieläinten sähköinen lupahaku toteutettiin integroituna Oma riista-palveluun alkuvuonna 2017 siten että se oli suunnitellusti käytössä lupahaun alkaessa huhtikuussa. Hakemuksista tuli sähköisinä 95 %! Uusien palveluiden myötä hirviseurueista 94 % toimi jahdin raportoinnin osalta täysin sähköisesti! Onnistuneen teknisen toteutuksen, sekä jalkautuksen johdosta ylitettiin asetettu 50 %:n tavoite lähes sadalla prosentilla!!

Metsästäjärekisteri toimii integroituna Oma riista -palveluun. Näin metsästäjä näkee omat Metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan.

Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut

- o valmistaudutaan yhteistyössä Palvelut -prosessin kanssa riistanhoitoyhdistysten valtionosuuksien maksatukseen vuonna 2018 ja siihen tarvittaviin järjestelyihin ja ohjeistuksiin
- o taloushallinnon toimintojen vaiheittaista ulkoistamista jatketaan tarvittaessa
- o Riistakeskuksen palkkausjärjestelmää kehitetään tarpeen mukaan
- o henkilöstönhallintasovellus Sympaa käytetään yksinomaisena henkilöstötietojen hallinta- ja arkistointivälineenä
- o henkilöstön työhyvinvointikysely toteutetaan ja työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma päivitetään tarpeita vastaavaksi.

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon osaamista on keskitetty, jotta ydintoiminnoille saadaan vapautettua resursseja.

Taloushallinnon perusprosessien toiminnallisuutta analysoidaan mm. sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella. Laskujen vastaanotto ja kierrätys toimivat ulkoistettuina.

Työtuntien kirjaaminen tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärän ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kolmeen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee liitteen 1 taulukosta 7. Työtuntien kokonaistuntien seuranta käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin 2 hankintaa julkisella hankintamenettelyllä. Hirviin ja suurpetoihin liittyvät vahinkojen ennakotorjunta- ja suojausmateriaalin hankinnat toteutettiin muilla hankintamenettelyillä. Toimintavuoden 2017 hankintamenettelyt onnistuttiin toteuttamaan ilman valituksia.

Riistakeskus vastaa vuodesta 2014 alkaen riistanhoitoyhdistyksille tulevan valtionavustuksen ohjaamisesta riistanhoitoyhdistyksille, sen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista sekä yhdistysten puolesta valtionavustuksen raportoinnista valtionavun myöntäjälle.	Siirretty alkamaan 2018
--	-------------------------

Suomen riistakeskus valmistautui vastaamaan toimintavuoden tavoitteen mukaisesti riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen hoitamisesta ja maksatuksesta. Tavoitteen toteuttamista viivästytettiin vuodelle 2018, koska siirto edellytti muun muassa lainsäädäntöpohjan tarkennuksia.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 seuraavasti: Mittaaminen perustuu taulukon 3 suoritteisiin. Suoritteiden laadun mittaristo on taulukossa 4.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

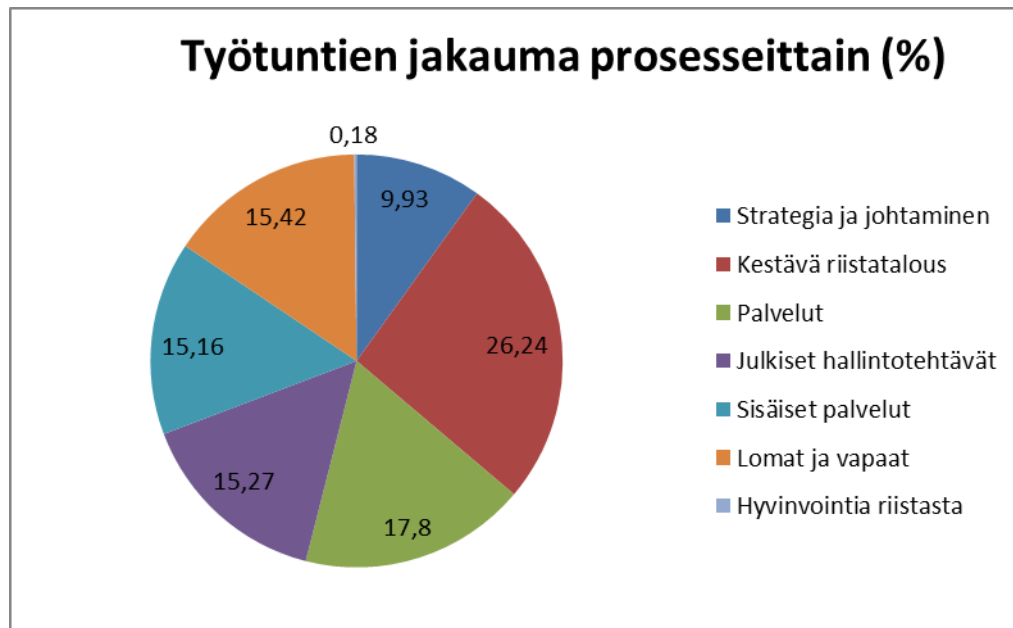
Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tehokkuutta ja laatua mitataan seurantajärjestelmällä	Toteutettu
---	------------

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kuluneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 5 ja tuottavuuden taulukosta 6.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (127 468,80 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2017 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2017 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	169 721	522 924	32 %
JHT-toiminnot	281 869	920 267	31 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	503 368	159 614	315 %
Palvelutuotteiden myynti	271 824	198 316	137 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja os-topalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2017–2019 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1463/2016) suorittemaksuihin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain 8 §:n nojalla. JHT-toiminnoissa on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut nousisivat mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa suoritteista on säädetty maksuttomiksi.

Metsästäjän ilmoitusmyynti tuottaa 315 -prosenttisesti siitä aiheutuvat kulut.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 137 %. Toiminto tuotti ylijäämää palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen kustannusten pienenemisen ja uuden Metsästäjän oppaan myynnin alkamisen ja kasvaneen kysynnän vuoksi.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA JA AIKAANSAANNOSKYKY

Aikaansaannoskyky kuvaa organisaation, työyhteisön ja henkilöstön kykyä aikaansaada tuloksellisuutta.

Suomen riistakeskuksen aikaansaannoskyvyn mittaristo (samalla tilinpäätöksen henkilöstölukuja) on kuvattu liitteen 1 taulukossa 7.

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja työpanoksen toteutunut jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2013–2017 ilmenevät ja jakautuminen rahoituslähteittäin taulukossa 7.

Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen ja suuntaaminen tukipalveluista ydinprosesseihin.	Jatkuvaa.
---	-----------

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallinnon ja valtionhallinnon muutokset sekä digitalisaatio edellyttävät henkilöstöltä valmiutta osaamisen uudelleen suuntaamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä aluetehtäviä lukuunottamatta voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.
- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntijaroolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Koska vakanssien määrä on rajattu (62 henkilötövuoteen) yhdistettynä budjetin niukkuuteen, uuden osaamisen hankkiminen voi tapahtua 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttautumisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydin-toimintojen tietojärjestelmien kehityksen jatkamista työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoisella toimintaohjelmalla.
- Tavoitteena on onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Noudatetaan työn vaativuuteen perustuvaa palkkausjärjestelmää.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätyö vakiintunut työtapana rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2017 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteuttajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä.

Vuoden 2017 alkupuolella päätettiin vuoden 2015 työhyvinvointikyselyn ja vuoden 2016 kehittämissuunnitelman tulosten pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2017 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteistyönä.

Vuoden 2017 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

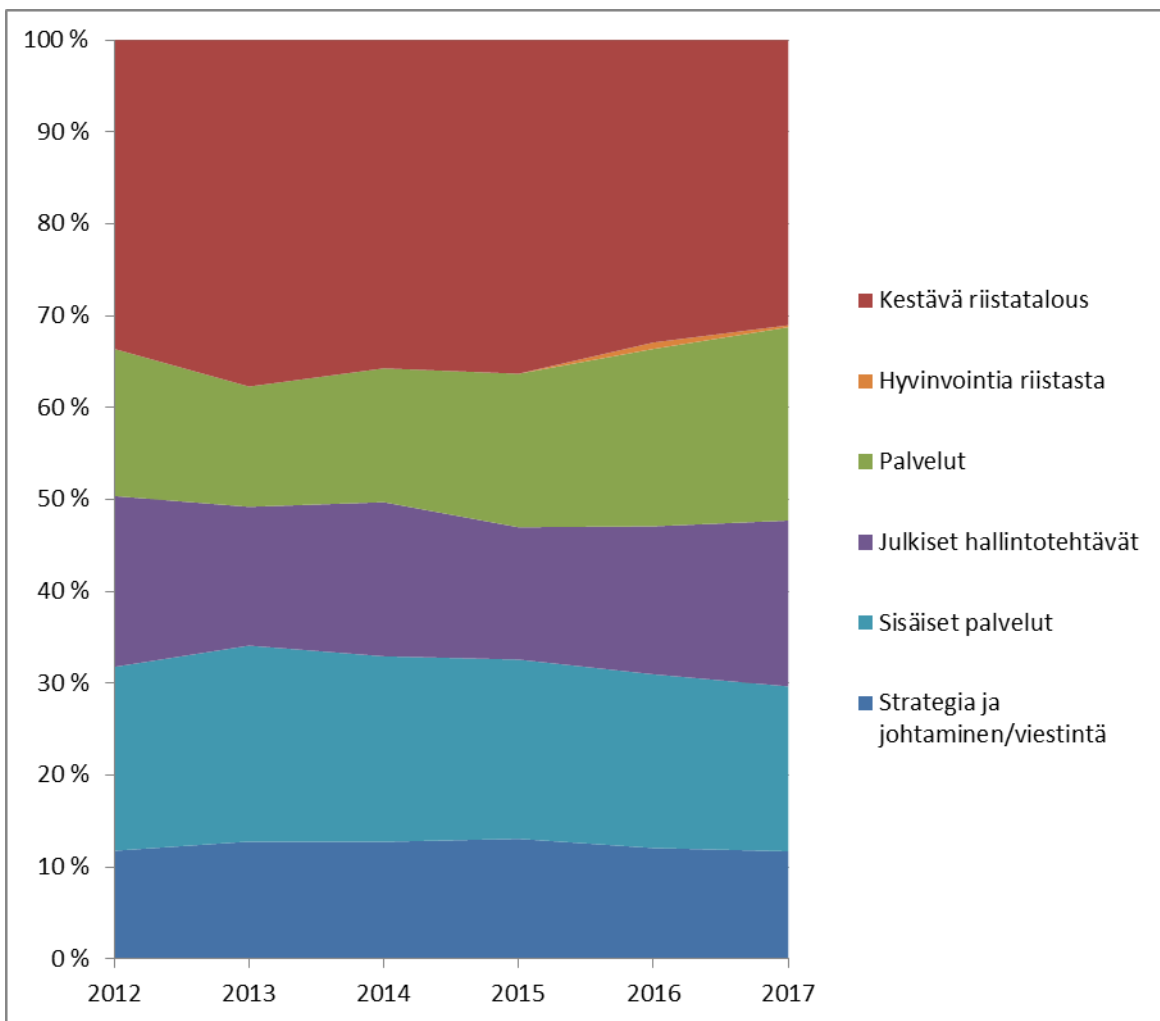
- Esimiestoiminnan kehittäminen
- Yhteisöllisyyden, avoimuuden ja luottamuksen kehittäminen
- Tiimityön kehittäminen
- Palaverityön tehostaminen

Kyseisiin tavoitteisiin pääsemiseksi sovittiin johtoryhmän kanssa yhteistoiminnassa toimenpiteet. Syksyllä 2017 toteutettiin välivuoden jälkeen työhyvinvointikysely. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2018 tuotetaan tuon kyselyn tulosten pohjalta lisäten siihen työhyvinvointitiimin ehdottamia tavoitteita.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR -järjestelmä Sympassa. Vuoden 2017 kehityskeskusteluissa tarkastettiin roolien vaatimukset ja ajan-tarve normaalikäytännön mukaisesti. Lisäksi sovittiin työntekijäkohtaisesti Kilpailukykysovimuksen mu-kaisten KIKY-tuntien tekemisen ajankohdat siten, että ne kohdentuivat mahdollisimman paljon tiedossa oleviin ruuhkahuippuihin.

Kaavio: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2012-2017) kohdentuminen.

Kaaviosta nähdään, että työajan käytön suuntaaminen ydinprosesseihin on edennyt. Julkiset hallintotehtävät ovat tehostuneet, mutta toisaalta uudistunut lainsäädäntö on tuonut jatkuvasti uusia julkisia hallintotehtäviä. Johtamisen ja strategiaprosessin sekä sisäisten palveluiden osuus on tavoitteiden mukaisesti pienentynyt. Henkilöstörakenteen luontainen muutos on ollut toistaiseksi varsin hidasta. Palveluiden osalta työnkäyttö on kasvanut, mikä osaltaan johtuu metsästäjätutkimuksen uudistamisesta sekä riistakeskukselta edellytetyistä panostuksista RHY toiminnan kehittämiseen.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 71 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 61 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 10 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 5.

Henkilöstötilinpäätöksen tiedot on esitetty liitteen 1 taulukossa 7.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulosopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

• Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittäminen ja tehostaminen tavoitteena hallinnollisen taakan ja byrokratian keventäminen ja vapaaehtoistoimijoiden resurssien keskittäminen strategiaan ydintehtäviin • Riistakeskuksen toimintaorganisaation kehittäminen niin, että riistatalouden hyvinvointivaikutuksia voidaan tehokkaasti edistää • Riistakantojen seurantojen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen, jotta turvataan julkisen talouden leikkauksista huolimatta riittävä tietotaso riistapoliittisen päätöksenteon pohjaksi	Toteutuneet, raportoitu edellä kohdissa 1-3
--	---

• Riistahallinnon digitalisointi jatkuu julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian mukaisesti riistakeskuksen koordinoimana. Tavoitteena ovat asiakkaille sujuvat ja kattavat digitaaliset palvelut, jotka samalla mahdollistavat riistakonsernin resurssien keskittämisen ydintehtäviin sekä kustannustehokkaan prosessimaisen alueille hajautetun toiminnan. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä.	Toteutunut
---	------------

Sähköinen hirvieläinten lupahaku toteutettiin keväällä 2017 ja otettiin käyttöön lyhyen testauksen jälkeen huhtikuussa. Vuoden 2017 hirvieläinlupahakemuksista tehtiin sähköisesti 95 %. Hirvieläinlupiin ja alueiden hallinnointiin liittyen otettiin käyttöön myös päällekkäistarkastelu sekä irtoalueiden tarkastelu.

Lakisääteisten saalisilmoitusten tuki uusille asetuksen mukaisille lajeille tuotettiin mobiiliin metsästysvuoden vaihteeseen. Näin saatettiin ensimmäistä kertaa tallentaa esimerkiksi villisikasaalis suoraan kaatopaikalta valmiiksi saalisilmoitukseksi.

Ampumakokeen sähköistämishanke alkoi loppukesällä ja tekninen toteutus saatiin valmiiksi loppusyksyllä. Hankkeessa tuotettiin mahdollisuus ampumakoetulosten tallennus Oma riista –järjestelmään ja siirto Metsästäjärekisteriin. Pilottikäyttö alkoi vuoden 2018 alussa.

Riistanhoitoyhdistysten varainjaon tukemiseksi aloitettiin syksyllä tilastotietojen tallennuksen ja automaattisen generoinnin hanke, missä ensi vaiheessa saadaan tilastotiedot yhteiseen käsittelyn suoraan toiminnanohjaajien tallentamana ja osin taustahakujen tuottamana.

Tiedot Oma riista -palvelusta siirtyvät automaattisesti riistakeskuksen Lupahallintajärjestelmään. Samoin Lupahallinnasta päätöstiedot siirtyvät Oma Riista -palveluun luvansaajan nähtäville. Lisäksi tiedot riistanhoitoyhdistyksen alueen poikkeusluvista tulevat toiminnanohjaajan näkyville.

Riistavahinkorekisterin projektin puitteissa pyrittiin aiempaan tapaan varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkorekisterin käyttömahdollisuus myös riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajilla Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten kattavasti informaatiota saatavilla esimerkiksi pyyntilupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Riistakeskuksen sisäiset tiimi- ja kehittämispalaverit tapahtuvat pääosin etäkokouksina. Varsinkin tietojärjestelmiin liittyviä koulutuksia on myös järjestetty enenevässä määrin etätyökaluja hyödyntäen. Etäpalaverikäytäntöjen kehittyminen on suurelta osin mahdollistanut matkakustannusten pienenemisen.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Varsinainen toiminta		
Tuotot	458 787,46	286 572,46
Kulut		
Henkilöstökulut	-4 224 213,64	-4 435 703,17
Poistot	-24 727,97	-31 240,52
Muut kulut	-5 145 902,95	-5 202 561,68
Kulujäämä	-8 936 057,10	-9 382 932,91
Varainhankinta		
Tuotot	778 345,80	756 283,58
Kulut	-359 606,36	-379 925,06
Kulujäämä	-8 517 317,66	-9 006 574,39
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	12 323,66	2 869,73
Kulut	-300,34	-77,37
Kulujäämä	-8 505 294,34	-9 003 782,03
Yleisavustukset	8 477 297,15	8 608 793,72
Tilikauden tulos	-27 997,19	-394 988,31
Tilikauden yli-/alijäämä	-27 997,19	-394 988,31

5.2. TASE

	31.12.2017	31.12.2016
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	11 046,65	10 989,74
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	168 000,00	168 000,00
Koneet ja kalusto	45 036,87	54 840,02
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	213 036,87	222 840,02
Sijoitukset	1 535 694,00	1 535 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 759 777,52	1 769 523,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	110 903,15	97 955,79
Muut pitkäaikaiset saamiset	6 840,00	6 840,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	56 908,07	32 485,68
Muut saamiset	64 061,00	0,00
Siirtosaamiset	216 544,04	81 570,04
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	3 387 673,49	2 760 551,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 847 655,83	2 984 128,83
V a s t a a v a yhteensä	5 607 433,35	4 753 652,59
V a s t a t t a v a a		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	810 724,83	810 724,83
Muut rahastot	169 418,92	186 079,96
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 871 065,66	2 266 053,97
Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys	213 392,80	0,00
Tilikauden alijäämä	-27 997,19	-394 988,31
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 036 605,02	2 867 870,45
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	1 452 304,93	454 969,27
Ostovelat	244 337,38	376 235,65
Muut velat	75 491,23	82 354,71
Siirtovelat	798 694,79	972 222,51
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 570 828,33	1 885 782,14
V a s t a t t a v a yhteensä	5 607 433,35	4 753 652,59

5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja – menetelmät

Suomen riistakeskuksen pysyviin vastaaviin merkityt omistuskiinteistöt on arvostettu markkinahinta-arviota tai hankintamenoa käyttäen varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien si-
joitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahinnan tai sitä alemman myyntihinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Hyödykkeet, joiden taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä enintään 850 euron pienhankinnat yhteissummaltaan tilikaudella alle 2 500 euroa, on kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden kuluksi hankintahetken mukaan.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

Työnantajan pakolliset vakuutusmaksut

Edellisten tilikausien aikana kertynyttä työeläkevelkaa ja niin ikään edellisten tilikausien aikana kertynyttä työnantajan pakollisten vakuutusmaksujen kertymää on oikaistu KILA:n lausunnon 1750/21.6.2005 mukaisella tavalla lisäämällä kertyneitä voittovaroja. Taseen 31.12.2017 velka on korjattu todellista velkamäärää vastaavaksi ja aiemmin liian suurena esitetyt erät on oikaistu. Oikaistut summat ovat 42 384,53 euroa ja vastaavasti 171 008,27 euroa, yhteensä 213 392,80 euroa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kokonaistuotot ja kulut

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Yleisavustukset	8 477 297,15	8 608 793,72
Muut tuotot	1 249 456,92	1 045 725,77
Tuotot yhteensä	9 726 754,07	9 654 519,49
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	-4 224 213,64	-4 435 703,17
Henkilöstökulut, varainhankinta	-21 806,80	-16 280,01
Henkilöstökulut, yhteensä	-4 246 020,44	-4 451 983,18
Poistot	-24 727,97	-31 240,52
Muut kulut	-5 484 002,85	-5 566 284,10
Kulut yhteensä	-9 754 751,26	-10 049 507,80
Alijäämä	-27 997,19	-394 988,31

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Osinkotuotot	3 730,90	2 833,48
Muut korko- ja rahoitustuotot	8 592,76	36,25
Yhteensä	12 323,66	2 869,73
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-300,34	-77,37
Yhteensä	12 023,32	2 792,36

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	345 018,56	229 710,40	113 768,90	56 862,06
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-4 162 610,40	-4 313 680,51	-61 603,24	-122 022,66
Poistot	-24 727,97	-31 240,52	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-108 463,06	-82 984,32	-3 121,12	-4 880,38
Henkilöstön matkakulut	-291 213,47	-333 453,09	-20 332,55	-29 822,75
Hallituksen ja riistaneuvostojen kulut	-140 200,80	-127 433,32	-3 746,22	-1 951,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-534 800,26	-501 042,21	-29 560,12	-30 947,99
Palvelujen ostot	-2 785 289,52	-3 038 909,11	-369 455,41	-51 030,20
Vuokrat ja kiinteistökulut	-254 781,01	-253 283,93	-17 109,31	-28 960,58
Muut kulut	-562 228,15	-680 005,13	-25 601,95	-37 857,48
Yleiskustannukset	8 950,00	36 225,00	-8 950,00	-36 225,00
Kulut yhteensä	-8 855 364,64	-9 325 807,14	-539 479,92	-343 698,23
Varsinainen toiminta yhteensä	-8 510 346,08	-9 096 096,74	-425 711,02	-286 836,17
Varainhankinta				
Tuotot	0,00	0,00	778 345,80	756 283,58
Kulut	0,00	0,00	-359 606,36	-379 925,06
Varainhankinta yhteensä	0,00	0,00	418 739,44	376 358,52
Tuotto/kulujäämä	-8 510 346,08	-9 096 096,74	-6 971,58	89 522,35
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0,00	0,00	12 323,66	2 869,73
Kulut	-103,18	-17,39	-197,16	-59,98
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	-103,18	-17,39	12 126,50	2 809,75
Kulujäämä	-8 510 449,26	-9 096 114,13	5 154,92	92 332,10
Yleisavustukset	8 477 297,15	8 608 793,72	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-33 152,11	-487 320,41	5 154,92	92 332,10

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmäärittäminen

Arvonkorotusrahastoon sisältyy Laitalan kiinteistöön tehty arvonkorotus 168 000 euroa, joka vastaa 80 prosenttia hankintamenoista.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2017	31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	10 989,74	21 246,28
Lisäykset	5 300,23	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-5 243,32	-10 256,54
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	11 046,65	10 989,74
 Maa- ja vesialueet 1.1.	 168 000,00	 168 000,00
Lisäykset, arvonkorotus	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet 31.12.	168 000,00	168 000,00
 Koneet ja kalusto 1.1.	 54 840,02	 33 091,90
Lisäykset	9 681,50	42 732,10
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-19 484,65	-20 983,98
Koneet ja kalusto 31.12.	45 036,87	54 840,02

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 45 036,87 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1.345.50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 47 421,15 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2017	31.12.2016
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	56 908,07	32 485,68
Muut saamiset	64 061,00	0,00
Siirtosaamiset	216 544,04	81 570,04
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	337 513,11	114 055,72

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	810 724,83	810 724,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	810 724,83	810 724,83
Muut rahastot 1.1.	186 079,96	199 586,66
Lisäykset	358,11	93,30
Vähennykset	-17 019,15	-13 600,00
Muut rahastot 31.12.	169 418,92	186 079,96
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 871 065,66	2 266 053,97
Lisäykset	213 392,80	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 084 458,46	2 266 053,97
Tilikauden yli-/alijäämä	-27 997,19	-394 988,31
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 036 605,02	2 867 870,45
Muut rahastot	31.12.2017	31.12.2016
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 866,59	39 866,59
Käyttöpääoma 1.1.	8 013,12	7 989,19
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	87,15	23,93
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-6 000,00	0,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	41 966,86	47 879,71
Nuorisotoimintarahasto		
Peruspääoma 1.1.	6 329,99	6 329,99
Korkotuotot	19,98	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Annetut avustukset	-3 019,15	0,00
Vähennykset tilikauden aikana		
Pääoma 31.12.	3 330,82	6 329,99
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	131 870,26	145 400,89
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	250,98	69,37
Annetut avustukset	-8 000,00	-13 600,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	124 121,24	131 870,26
Muut rahastot yhteensä	169 418,92	186 079,96

Oman pääoman rahoituskäyttö

Suomen riistakeskuksen hallitus myönsi vuonna 2016 omasta pääomasta 300 000 euroa hankerahoitusta Oma riista -hankkeeseen käytettäväksi vuoden 2017 aikana siten, että varsinaiseen Oma riista hankkeeseen käytettäväksi tarkoitettiin 200 000 euroa ja Oma riista hankkeeseen liittyvään lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -projektiin 100 000 euroa. Vastaavalla tavalla myönnettyä rahoitusta siirtyi Oma riista -hankkeelle vuodelta 2016 yhteensä 304 832,47 euroa.

Suomen riistakeskuksen hallitus myönsi vuonna 2015 omasta pääomasta 150 000 euroa hankerahoitusta metsästäjäutukinnon uudistaminen -projektille vuodelle 2016. Vuodelle 2017 siirtyi 108 547,61 euroa.

Oma riista-hanke käytti myönnetystä oman pääoman rahoituksesta 256 677,66 euroa. Vuodelle 2018 käytettäväksi siirtyi 208 563,66 euroa.

Hirvitetöjärjestelmän kehittäminen -projekti käytti oman pääoman rahoituksesta 39 591,15 euroa. Vuodelle 2018 käytettäväksi ei siirtynyt varoja.

Metsästäjäutukinnon uudistaminen -projekti käytti myönnetystä oman pääoman rahoituksesta 27 829,51 euroa. Vuodelle 2018 käytettäväksi siirtyi 80 718,10 euroa.

Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -hanke ei käyttänyt oman pääoman rahoitusta vuonna 2017. Vuodelle 2018 siirtyi 100 000 euroa.

Siirtyvät erät ovat laskennallisia, eikä niitä ole kirjattu vuoden 2017 taseeseen.

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Oma riista –hanke		
Tuotot		
Muut tuotot	10 200,00	0,00
Valtionavustus	142 500,00	142 500,00
Edellisestä vuodesta siirtyvä raha	265 241,32	159 569,62
Oma rahoitus, hallituksen päätös 16.11.2015		150 000,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 16.11.2016	200 000,00	0,00
Tuotot yhteensä	617 941,32	452 069,62
Kulut		
Henkilöstökulut	-74 997,01	0,00
Matkakulut	-5 361,42	-6 744,50
Ostopalvelut	-308 481,21	-174 171,73
Yleiskustannukset	-17 900,00	0,00
Muut kulut	-2 638,02	-5 912,07
Kulut yhteensä	-409 377,66	-186 828,30
Portal-projekti yhteensä, siirtyy seuraavalle vuodelle	208 563,66	265 241,32

Hirvitietojärjestelmän kehittäminen-projekti

Tuotot

Valtionavustus	200 000,00	570 000,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 16.11.2015	0,00	200 000,00
Edellisestä vuodesta siirtyvä raha	39 591,15	0,00
Tuotot yhteensä	239 591,15	770 000,00

Kulut

Henkilöstökulut	-38 207,21	-156 616,35
Matkakulut	-873,00	-11 472,03
Ostopalvelut	-188 825,79	-492 041,58
Yleiskustannukset	-10 750,00	-62 100,00
Muut kulut	-935,15	-8 178,89
Kulut yhteensä	-239 591,15	-730 408,85
Hirvitietojärjestelmän kehittäminen-projekti, siirtyy seuraavalle vuodelle	0,00	39 591,15

Metsästäjäutukinon uudistus -projekti

Tuotot

Valtionavustus	30 000,00	50 000,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 16.11.2015		150 000,00
Edellisestä vuodesta siirtyvä raha	108 547,61	
Tuotot yhteensä	138 547,61	200 000,00

Kulut

Henkilöstökulut	-3 569,28	-2 065,68
Matkakulut	-483,34	-238,73
Ostopalvelut	-35 548,82	-79 599,98
Yleiskustannukset		0,00
Muut kulut	-18 228,07	-9 548,00
Kulut yhteensä	-57 829,51	-91 452,39
Metsästäjäutukinon uudistus -projekti yhteensä, siirtyy seuraavalle vuodelle	80 718,10	108 547,61

Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -projekti

Tuotot

Valtionavustus	300 000,00	0,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 16.11.2016	100 000,00	0,00
Tuotot yhteensä	400 000,00	0,00

Kulut

Henkilöstökulut	-11 212,68	0,00
Matkakulut	-1 015,38	0,00
Ostopalvelut	-49 366,84	0,00
Yleiskustannukset	-3 580,00	0,00
Muut kulut		0,00
Kulut yhteensä	-65 174,90	0,00
Lupahallintaom. oma riistaan -projekti yhteensä, Siirtyy seuraavalle vuodelle	334 825,10	0,00

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät

	31.12.2017	31.12.2016
Taseeseen sisältymättömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	15 494,80	17 777,34
Myöhemmin maksettavat	20 891,60	27 657,30
Yhteensä	36 386,40	45 434,64

Vuokravastuut

	31.12.2017	31.12.2016
Taseeseen sisältymättömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	44 226,42	41 961,06
Myöhemmin maksettavat	43 886,04	77 928,00
Yhteensä	88 112,46	119 889,06

Vuokravakuudet

	31.12.2017	31.12.2016
Taseeseen sisältymättömät vuokravakuudet		
Varsinais-Suomen aluetoimisto	2 500,00	2 500,00
Yhteensä	2 500,00	2 500,00

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Tilintarkastus	13 995,72	15 021,43
Sisäinen tarkastus	2 521,40	11 604,29
Muut palvelut	10 539,98	0,00
Yhteensä	27 057,10	26 625,72

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 68,5 henkilöä (73,5 v 2016 ja 77,5 v. 2015). Vuoden lopussa 23 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (22 v. 2016 ja 24 v. 2015), 40 aluehallinnossa (40 v. 2016 ja 40 v. 2015) ja 8 projekteissa ja hankkeissa (12 v. 2016 ja 12 v. 2015).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Palkat ja palkkiot	-3 297 399,81	-3 353 817,29
Eläkekulut	-770 952,33	-790 887,91
Muut henkilöstösivukulut	-118 199,74	-212 140,08
Yhteensä	-4 186 551,88	-4 356 845,28
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Hallituksen kokouspalkkiot	-6 240,00	-6 961,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	-11 320,00	-11 228,00
Eläkekulut	-3 962,90	-14 545,74
Edellisten tilikausien eläkekulun oikaisu	29 407,15	0,00
Muut sivukulut	-549,19	-766,46
Yhteensä	7 335,06	-33 501,20
Riistaneuvosto ja alueneuvostot		
Palkkiot	-40 378,00	-40 077,00
Eläkekulut	-4 285,76	-4 660,76
Muut sivukulut	-333,06	-618,93
Yhteensä	-44 996,82	-45 356,69
Henkilöstökulut yhteensä	-4 224 213,64	-4 435 703,17
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	-16 879,63	-12 686,33
Eläkekulut	-4 744,87	-2 930,54
Muut henkilöstösivukulut	-182,30	-663,14
Yhteensä	-21 806,80	-16 280,01
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	-4 246 020,44	-4 451 983,18

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Pääkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Muistiotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Myyntitositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Ostotositteet	Paperitositteina
Palkkatositteet	Paperitositteina
Tilinpäätös	Sidottuna kirjana
Liitetietositteet	Muistitikulla kahtena kappaleena
Tase-erittelyt	Nidottuna

Muistitikujen aineisto on PDF -muodossa sisältäen lukuohjelman MS Windows/i386 sekä Linux/i386 -ympäristöihin, sekä ASCII-tiedostoina.

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 19 Palkat
- 20 Sampo 800011-488486
- 40 Itä-Uudenmaan OP
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 27.2.2018 päättänyt, että tilivuoden 2017 tuloslaskelman osoittama alijäämä (27 997,19 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2018

Suomen riistakeskuksen hallitus

Tauno Partanen

Erkki Huhta

Risto Hanhineva

Pentti Pulkkinen

Mikael Nyholm

Marko Mikkola

Pauli Kiviluoma

Aarno Puttonen

Ilkka P. Laurila

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 12. päivänä maaliskuuta 2018

Helge Vuoti

Helge Vuoti JHT, HT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS -taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Aiemmin ollut riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa, mutta se on vähentynyt, joskin ennustettavuus riippuu edelleen eduskunnan vuotuisista päätöksistä ja metsästäjämäärän kehityksestä.

Metsästäjämäärän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoitus pohjaan Lähitulevaisuudessa ei ole kuitenkaan näkyvissä metsästäjämäärän selvää vähenemistä.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on edelleen hyvä, ja toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 27 997,19 euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2016 alijäämä oli 394 988,31 euroa ja vuonna 2015 alijäämä oli 271 444,61 euroa.

Toimintavuoden aikana käytettiin Suomen riistakeskuksen hallituksen myöntämää hanke- rahoitusta omasta pääomasta Oma riista -hankkeelle 256 677,66 euroa. Vuodelle 2016 ja aiemmille vuosille myönnetystä oman pääoman rahoituksesta siirtyi vuodelle 2018 yhteensä 208 563,66 euroa.

Hirvitietojärjestelmän kehittäminen-projekti käytti loppuun hallituksen myöntämän oman pääoman hankerahoituksen. Vuoden aikana käytettiin 39 591,15 euroa.

Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -hanke ei käyttänyt oman pääoman rahoitusta tilikauden aikana. Vuodelle 2018 siirtyi käytettäväksi 100 000 euroa.

Omasta pääomasta myönnettyä oman pääoman hankerahoitusta Metsästäjäututkinnon uudistaminen – projektille siirtyi edelliseltä vuodelta 108 547,61 euroa. Projekti käytti myönnetystä oman pääoman rahoituksesta 27 829,51 euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyi 80 718,10 euroa.

Vuodelle 2018 oman pääoman rahoitusta siirtyi yhteensä 389 281,76 euroa.

Tilikauden tulosta arvioitaessa on otettava huomioon, että tilikauden kuluihin sisältyy Laitilan toimintakeskuksen lakkautushankkeesta aiheutuva 91 005,24 euron suuruinen kustannus. Jos tämän hankkeen vaikutus jätetään huomiotta, tilikauden tulos muodostuu 63 008,05 euroa ylijäämäiseksi.

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne							
Varsinaisen toiminnan tuotot	4,7 %	3,0 %	11,3 %	5,2 %	8,0 %	9,5 %	8,2 %
Varainhankinnan tuotot	8,0 %	7,8 %	8,5 %	8,0 %	9,9 %	12,0 %	12,0 %
Valtionavustukset	87,2 %	89,2 %	80,1 %	72,0 %	82,0 %	78,3 %	79,4 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	0,1 %	0,0 %	0,1 %	14,8 %	0,1 %	0,2 %	0,4 %

Taseen rakenne	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Taseen pysyvien vastaavien osuus							
taseen loppusummasta	31,4 %	37,2 %	36,1 %	29,4 %	47,0 %	58,1 %	58,0 %
Vaihtuvien vastaavien osuus							
taseen loppusummasta	68,6 %	62,8 %	63,9 %	70,6 %	53,0 %	41,9 %	42,0 %

Rahojen ja pankkisaamisten (3,387 milj. €) osuus oli 60,4 prosenttia (58,1 % v. 2016, 46,9 % v. 2015, 56,8 % v. 2014, 44,3 % v. 2013, 32 % v. 2012 ja 32 % v. 2011) taseen loppusummasta ja noin 35,0 prosenttia (27,5 % v. 2016, 21,3 % v. 2015, 31,2 v. 2014, 26,7 % v. 2013, 19 % v. 2012 ja 20 % v. 2011) vuotuisista kuluista.

4. Henkilöstötiedot esitetään toimintaa kuvaavassa mittariliitteessä

5. Ympäristötekijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestävän käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat ovat Laitialan toimintakeskusta lukuun ottamatta toimistokiinteistöjä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimistojätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Nykyisen TTS suunnitelmien mukainen riistakeskuksen valtionapu on merkitty vuoden 2018 jälkeen lähivuodet muuttumattomaksi. Sähköisten palveluiden kehittäminen ja lieväkin inflaatiokehitys aiheuttavat, että palkkaus- ja kulutusmenojen karsimista jatketaan. Toimitilarationalisointien lisäksi on varauduttava henkilöstömäärän lievään vähennykseen luontaisen eläköitymisen kautta. Lisäksi TTS:n mukaisen valtionosuuden kehitys riippuu eduskunnan päätöksistä sekä metsästäjämäärän tulevasta kehityksestä.

Vuoden 2018 aikana Suomen riistakeskuksen tarkoituksena on saattaa loppuun Laitialan toimintakeskuksen myyntiponnistelut. Tämän odotetaan vähentävän Suomen riistakeskuksen toimitila- ja toimistokuluja.

Oma riista palvelujen käyttöönoton odotetaan automatisoivan Suomen riistakeskuksen lupahallintoa ja yksinkertaistavan lupahallintomenettelyä. Oma riistaan rekisteröityneiden määrän lisääntyessä on tulevaisuudessa mahdollista julkaista osa valistuslehdistä sähköisenä.

Riistanhoitomaksuun vuodelle 2018 saatu korotus, turvaa riistakeskuksen toiminnan jatkuvuuden nykyisen laajuusena lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä aikavälillä on varauduttava menojen karsimiseen, mikä saattaa vaikuttaa palvelukykyä laskevasti.

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	59
Liite 2:	Yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat kehittämis- ja innovaatiohankkeet	64
Liite 3:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	66
Liite 4:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	68
Liite 5:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2017	69

SUOMEN RIISTAKESKUS			LIITE 1						
Liite 1: Taulukko 1									
KONSERNISTRATEGIAN MITTARIT									
Tieto	Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Metsästäjä määrä (maksetut kortit)		311 853	308 187	308 390	306 542	306 277	304 245	306 020	
Rekisteröityjen metsästäjien määrä		371 507	372 828	372 697	372 700	377 082	372 775	375 260	
SRVA-toimenpiteiden määrä	Suurpedot/vuosi	0	114		117	132	152	244	
	Hirvieläimet/vuosi	0	3 066		5 830	6 475	8 733	10 967	
Metsästyssonnettomuuksien määrä	Kuolintapaukset	0	0	0	0	0	1	0	
	Loukkaantumiset	12	22	12	16	7	4	3	
		1986	1994	2004	2013				
Metsästyksen hyväksyttävyyden	Positiiviset	48 %	44 %	54 %	61 %				
Kansalaisten suhtautuminen	Negatiiviset	31 %	28 %	17 %	13 %				
LIITE 1: Taulukko 2									
Vaikuttavuus									
Tavoite									
-kriittinen menestystekijä									
1. Riistatalous luo hyvinvointia		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
- Viestinnässä tuodaan esille riistatalouden arvoa hyvinvoinnin tuottajana	Hyvinvointijuttujen ja -tiedotteiden määrä								
	Toteutuma		19	35	27	44	0	0	
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisena		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
- Hoitosuunnitelmatyö ja toimenpano aktiivista	Hoitosuunnitelmatoimenpiteiden toteutusaste	Tavoite	2	2	2	2	2	2	2
		Toteutuma	2	2	2	2	2	2	2
- Riistaseurantojen riittävä aktiivisuus ja kattavuus	Riistakolmioiden määrä lasketut/kaikki	Tavoite	1 233	1 233	1 233	1 233	1 233	1 233	1 233
		Toteutuma	61,4 %	66,6 %	75,3 %	76,3 %	82,2 %	78,5 %	81,3 %
	Saalistiedon kattavuus	Tavoite	100	100	100	100	100	100	0
		Toteutuma	76,7 %	73,3 %	68,0 %	66,0 %	63,0 %	62,0 %	0,0 %
3. Metsästys ja riistanhoito on eettistä ja vastuullista		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
- Metsästys tapahtuu laillisesti ja turvallisesti	Tietoon tulleiden laittomasti tapettujen Metsästyssonnettomuuksien määrä	Toteutuma	26	29	32	22	24	31	
		Toteutuma	12	22	12	16	7	4	3
- Eettiset ohjeet laaditaan ja niistä viestitään tehokkaasti	Eettisten ohjeistojen määrä	Tavoite			3	4	5	6	
		Toteutuma	2	2	4	5	6	7	8
	Ko. sivujen latauksien määrä kotisivuilla	Toteutuma							
4. Riistavahingot ja -konfliktit hallinnassa		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
- Sidosryhmien edustajat ovat tyytyväisiä sidosryhmätyöhön ja osallistumismahdollisuuksiin	Riistanneuvostojen ja sidosryhmien tyytyväisyyskysely	Tarpeellisuus			4,1	4,2	4,3	4,22	4,22
		Onnistuminen			3,6	3,6	3,54	3,48	3,48
		Vaikutusmahdollisuudet			3,2	3,2	3,13	3,07	3,07
- Lupahallinto ja vahinkojen torjunta on toimivaa	Vahinkoperusteisten poikkeuslupien käsittelyaika	Toteutuma	6-113 vrk	6-71 vrk	21	23	18	15	17
	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet	Torjuntatoimet	1 595	1 746	1 826	2 150	2 215	2 250	2 300
		SRVA-toimet	0	63	91	81	0	0	
- Hirvivahinkojen määrä	Hirvikolareiden määrä	Toteutuma	1 222	1 366	1 573	1 622	1 808	1 880	2 173
	Korvattujen maatalous- ja metsätapausten määrä	Toteutuma	1 197	1 064	1 433	563	725	741	1 551
	Korvaussumma (maatalous ja metsä)	Toteutuma	997 418	883 141	463 213	381 127	408 375	350 000	1 118 500
- Suurpetovahinkojen määrä	Korvaussumma (poislukien ahma)	Toteutuma	390 438	381 000	n. 3 milj.	n. 3,5 milj.	n. 1,6 milj.	n. 2,26 milj.	n. 3 milj.

Liite 1: Taulukko 3	Tuloksellisuusmittarit						
Suoritteet							
Prosessi/ Suoritteet							
Strategia ja johtaminen/Viestintä							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Annettujen lausuntojen määrä	Lausuntojen määrä	75	100	94	108	100	53
Metsästäjä-lehden painosmäärä ja saavutettujen kontaktien määrä	Painosmäärä	2 200 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
	Lukijamäärä			2,2	2,09		1,84
	Lukuaika/lehti			30-59 min	30-59 min		30-59 min
Nettikontaktien aktiivisuus	Kävijämäärä	413 000	438 163	556 777	761 532	2 629 734	3 034 012
	Käytetty aika, min	2:49	3:02	2:55	2:52	2:48	2:32
Tiedotteiden määrä	Tiedotteita	119	85	142	189	175	166
JHT							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lupapäätösten määrä	Pyyntiluvat	150	140	71	68	68	52
	Hirvieläinten pyyntiluvat	1 974	1 892	1 915	1 919	1 937	2 003
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	603	472	432	480	420	471
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	697	666	654	249	155	112
	Muut luvat ja päätökset	416	560	643	649	1 078	905
	Yhteensä	3 840	3 730	3 715	3 365	3 658	3 543
Metsästäjä tutkinnon suorittaneiden määrä	Henkilöiden kokonaismäärä	6 552	6 984	6 577	6 598	6 750	6 360
	Joista naisia	20,0 %	19,5 %	21,2 %	25,9 %	25,1 %	27,1 %
Palvelut							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Asiakaspalvelutapahtumien määrä	Puhelintapahtumat	3 848	3 210	3 238	4 866	5 841	4 773
	Sähköpostitapahtumat	750	873	1 138	2 032	2 140	2 050
Riistanhoitomaksun maksaneet/ Rekisterissä olevat	Henkilömäärä metsästäjärekisterissä	372 828	372 697	372 700	377 082	372 775	375 260
	Riistanhoitomaksun maksaneet	308 187	308 390	306 542	306 277	304 245	306 020
	Maksaneiden osuus	83 %	83 %	83 %	81 %	82 %	82 %
	Metsästäjien keski-ikä	49,5	48,8	49,1	50,7	51,0	51,3
Metsästäjärekisterin palvelutapahtumien määrä	Palvelutapahtumat	23 738	23 566	26 143	39 573	29 692	38 625
	Itsepalvelutapahtumat						
RHY-tukitapahtumat	Neuvottelupäivät	25	39	38	30	32	
	Osanottajien määrä niihin	1 057	1 126	646	856	907	
	Työtunnit rhy-neuvontaan		10 985	7 709	9 215	12 784	14 145
Kestävä riistatalous							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hoitosuunnitelma-toimenpiteet	susi					60	70
Työryhmäjäsenyydet	Työryhmiä	97	89	101	93	97	
Sisäiset palvelut							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Materiaalipalvelu-tapahtumien määrä	Lähetyskiä	5 740	5 829	5 981	6 017	4 297	4 481

Liite 1: Taulukko 4							
Laatu		(asiakastyytyväisyyden arvosana 1= heikko...5=erinomainen)					
Prosessi/ Suoritteet							
Strategia ja johtaminen/Viestintä		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lukijatytyväisyys (lukijatutkimus)	Metsästäjä	4,0	3,6	4,0	3,95		3,48
	Jägaren	4,0	3,6	4,0	3,95		3,48
Nettisivujen käytettävyys	Arvosana		3,6	2,3	3,66		3,43
Tiedotteiden läpimeno	Uutisten määrä	1 320	1 769	2 685	4 421	2 518	2 636
Sidosryhmätytyväisyys	Tarpeellisuus		4,1	4,2	4,3		
	Onnistuminen		3,6	3,6	3,54		
JHT		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lupapäätösten laatu lupatyypeittäin	Pyyntiluvat	0 %	Ei ollut	Ei ollut	Ei ollut	Ei ollut	Ei ollut
	Hirvieläinten pyyntiluvat	32 %	13 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Valitusten läpimeno- %	Luontodirektiivin poikkeusluvat	0 %	ei ollut	0 %	0 %	0 %	20 %
	Lintudirektiivin poikkeusluvat	0 %	17 %	0 %	27 %	50 %	50 %
	Muut luvat	50 %	ei ollut	0 %	0 %	0 %	0 %
Metsästäjäututkinnon suorittaneiden tyytyväisyys	Metsästäjäututkinto		4,2	4,3	4,3		4,3
Tyytyväisyys metsästäjävakuutukseen	Vakuutus		4,3	4,3	4,2		4,2
Palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Asiakaspalvelutapahtumien laatu (Asiakastyytyväisyystutkimus)	Puhelin- ja sähköpostitapahtumat		3,6	3,6	3,58		
Metsästäjäkurssin suorittaneiden tyytyväisyys	Metsästäjäkurssi		4,0	4,3	4,21		
Tyytyväisyys palveluihin (Asiakastyytyväisyystutkimus)	Metsästyskortti ja maksaminen		4,2	4,2	4,2		
	Lehti		3,9	4,0	3,95		3,48
RHY-tukitapahtumat (Rhy-kysely)	Neuvottelupäivät		3,8	3,9	4	4	3,92
	Neuvontatapahtumat		3,5	3,9	4	3,8	3,8
Kestävä riistatalous		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sidosryhmätytyväisyys	Onnistuminen		3,6	4,2	4,3	4,22	4,22
	Vaikutusmahdollisuudet		3,2	3,2	3,13	3,07	3,07
Sisäiset palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Materiaalipalvelu-tapahtumien laatu (Rhy-kysely))	Palvelun arvosana		3,9	4	3,7	3,8	3,82

Liite 1: Taulukko 5							
Taloudellisuus							
Prosessi/ Suoritteet							
Kaikki prosessit		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Varsinaisen toiminnan kustannukset prosesseittain ja projekteissa, 1000 €	Strategia ja johtamien	659	824	847,6	815,8	777,1	643,8
	KRT	1 460	1 275	1 316,3	1 512,9	1 433,0	1 410,5
	HRT					37,0	2,6
	Palvelut	786	877	878,5	953,7	1 072,2	1 116,0
	JHT	1 244	1 302	1 340,9	1 365,9	1 377,6	1 360,3
	Sisäiset palvelut	1 362	1 433	1 243,9	1 194,6	1 012,2	1 146,6
	Hanketoiminta	1 576	1 586	2 263,9	2 184,6	2 419,2	2 286,3
	Yhteensä	8 465	8 736	9 381,7	9 560,5	9 669,5	9 394,8
Strategia ja johtaminen/Viestintä		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Johtamisen yleiskustannus	Prosessin kokonaiskustannus, 1000 €	658,6	823,6	847,6	815,8	777,1	643,8
	Yleiskustannus-%	7,8 %	9,4 %	9,0 %	8,5 %	8,0 %	6,7 %
Lehden nettokustannus	Nettokustannukset 1000 €/vuosi	874,8	841,5	815,6	927,4	919,8	813,7
	Kustannus, €/rh-maksun maksanut	2,84	2,73	2,66	3,03	3,02	2,66
Nettisivujen kustannus	Kustannukset, 1000 €	14,6	48,6	45,5	35,6	36,7	41,0
	Kustannukset/kontakti, €	0,035	0,111	0,082	0,047	0,014	0,014
JHT		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lupapäätösten kustannus lupatyypeittäin, €	Pyyntiluvat	101	133	166	220	188	93
	Hirvieläinten pyyntiluvat	161	156	120	118	144	159
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	403	306	283	394	324	311
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	201	312	339	376	524	423
	Muut luvat	268	135	129	125	89	98
Metsästäjävakuutuksen kustannus	Kustannukset yhteensä, 1000 €	206,3	197,2	206,6	208,5	152,4	103,5
	Kustannukset/vakuutettu, €	0,67	0,64	0,67	0,68	0,50	0,34
Metsästäjärekisterin hoidon kustannus	Yhteensä, 1000 €	178,5	183,8	214,7	323,5	274,5	336,5
	€/rekisteröity henkilö	0,48	0,49	0,70	0,86	0,74	0,9
Palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Asiakaspalvelutapahtumien kustannus	Kustannukset yhteensä, 1000 €		61,7	39,5	71,9	100,2	81,7
	Kustannukset/tapahtuma, €		15,11	12,2	10,4	12,6	12,0
Sisäiset palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Materiaalipalvelutapahtumien tuotto/tapahtuma	Tuotto yhteensä, 1000 €	-22,9	-46,0	-1,8	-133,3	16,5	73,5
	Tuotto/ tapahtuma, €	-4,03	-7,88	-0,3	-22,1	3,85	16,4
Sisäisten palveluiden kustannukset	Kulut yhteensä, 1000 €	1 361,5	1 433,3	1 243,9	1 194,6	1 012,2	1 146,6
	Yleiskustannus-%	16,1 %	16,4 %	13,3 %	12,5 %	10,5 %	12,2 %
Johtamisen ja tukipalveluiden yleiskustannus	Yleiskustannus, €/HTV	27 300	29 300	26 814	25 940	24 345	24 253
		23,9 %	25,8 %	23,0 %	21,0 %	18,5 %	18,9 %
Tietotekniikan investoinnit	Yhteensä, 1000 €	309,0	222,0	819,9	957,9	917,3	1 029,5
	€/htv	4 180	2 882	10 511	12 360	12 480	15 095
Tietotekniikan käyttökulut	Yhteensä, 1000 €	134,4	244,0	273,7	300,7	309,4	338,4
	€/htv	1 810	3 169	3 508	3 880	4 209	5 355
Toimitilakustannukset	Yhteensä, 1000 €	288,2	307,5	295,8	312,9	282,2	271,9
	€/ m2	93,3	99,5	93,7	90,4	92,0	89,6
	€/ htv	3 895	3 993	3 712	4 038	3 840	3 987
Matkakustannukset	Yhteensä, 1000 €	457,7	483,7	430,2	411,2	368,6	312,6
	€/htv	6 180	6 282	5 516	5 306	5 015	4 584

Liite 1: Taulukko 6							
Tuottavuus							
JHT		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tuottavuus lupahallinnossa, pääöstä/HTV	Pyyntiluvat	840	893	682	600	730	1179
	Hirvieläinten pyyntiluvat	525	763	939	1122	950	693
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	210	389	399	335	424	354
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	420	381	333	351	262	260
	Muut luvat	315	883	875	1053	1549	1119
Palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv		1,20	1,15	1,74	1,85	1,77
	Suorite/htv		3 400	3 800	3 960	3 728	3 852
Sisäiset palvelut		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,920	0,710	0,705	0,84	0,29	0,36
	Suorite/htv	6 239	8 210	8 484	7 163	14 817	12 482
Liite 1: Taulukko 7							
Aikaansaannoskyky							
Kaikki prosessit		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Henkilöstötietoja tilinpäätökseen							
Henkilötyövuosien määrä rahoituslähteittäin	Mom. 30.40.50 (rh-maksu)	62	65	62	64	63	62
	Mom. 30.40.50 hankerahoitus	3	4	8	9	9	6
	Muu rahoitus	9	7	8	4,5	1,5	0,2
	Yhteensä	74	76	78	77,5	73,5	68,2
Henkilötyöpanoksen jakauma prosesseittain	Strategia ja johtaminen/viestintä	12 %	13 %	12,8 %	13,1 %	12,1 %	11,7 %
	Kestävä riistatalous	34 %	38 %	35,7 %	36,3 %	32,9 %	31,0 %
	Hyvinvointia riistasta					0,7 %	0,2 %
	Palvelut	16 %	13 %	14,6 %	16,7 %	19,3 %	21,0 %
	Julkiset hallintotehtävät	19 %	15 %	16,8 %	14,4 %	16,1 %	18,1 %
	Sisäiset palvelut	20 %	21 %	20,2 %	19,5 %	18,9 %	17,9 %
	Yhteensä	100 %	100 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Projektien osuus tästä	15 %	17 %	16,5 %	16,7 %	13,9 %	16,7 %
Henkilöstön ikä Jakauma luokkiin	Ikäryhmä						
	20 - 29	5 %	6 %	6 %	8 %	4 %	4 %
	30 - 39	18 %	19 %	20 %	21 %	20 %	24 %
	40 - 49	35 %	27 %	22 %	21 %	26 %	25 %
	50 - 59	34 %	38 %	35 %	36 %	37 %	31 %
	60 -	8 %	9 %	17 %	14 %	14 %	16 %
	Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Keski-ikä, vuotta	Naiset	51,1	51,7	51,1	49,3	51,2	50,9
	Miehet	45,2	45,2	45,6	46,2	46,7	45,7
	Kaikki	47,1	47,3	47,3	47,1	48,1	47,1
Koulutustaso	Lisensiaatti tai tohtori	4 %	4 %	4 %	4 %	5 %	9 %
	Korkeakoulututkinto	39 %	42 %	43 %	46 %	43 %	47 %
	Opisto- / AMK -tutkinto	45 %	42 %	42 %	41 %	42 %	41 %
	Ylioppilastutkinto	3 %	3 %	2 %	0 %	1 %	
	Keski- / peruskoulu	10 %	10 %	8 %	9 %	8 %	4 %
	Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Työsuhteen laatu	Pysyvä	62	62	64	59	61	61
	Määräaikainen	12	14	15	17	13	10
Työvoimakustannukset	Kokonaiskustannukset 1000 €/vuosi	4 278,4	4 484,5	4 615,5	4 689,6	4 452,0	4 246,0
	Kokonaiskustannukset 1000 €/htv	57,8	58,2	59,1	60,5	60,6	62,2
	Välilliset kustannukset % palkoista	26,8 %	28,1 %	28,9 %	29,6 %	30,0 %	25,9 %
Lähtövaihtuvuus	Lähtövaihtuvuus, %	2,7 %	2,7 %	3,7 %	11,1 %	9,0 %	10,3 %
Tulovaihtuvuus	Tulovaihtuvuus, %	5,6 %	6,7 %	7,4 %	3,7 %	7,7 %	9,0 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiset	Työkyvyttömyyseläkkeelle, %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Työterveyshuolto, bruttomeno	Työterveyshuoltomenot, €/htv	453	558,7	594	866	636,3	885,5
Työhyvinvointi-indeksi	Työhyvinvointi-indeksi	13,3	13,0	Ei tutk.	13,5	Ei tutk.	13,8

LIITE 2

YHTEISKUNNALLISTA VAIKUTTAVUUTTA TUKEVAT KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOHANKKEET

Hankkeen nimi	Hankkeen kuvaus	Tila
Supikoira After - Life, Pohjois-Suomi	Tavoitteena on estää supikoiran leviäminen Suomessa ja Skandinaviassa jatkamalla ja edelleen kehittämällä Life+ MIRDINEC -hankkeen työtapoja ja toimintamalleja.	päättyi 2016 hankkeena, jatkuu ostopalveluna
Riistakolmiotieto päätöksen-teossa	Tavoitteena kehittää riistakolmiotietoihin, verotusasteeseen ja lyhyt- ja pitkäaikaisiin kantatrendeihin pohjautuva metsäkanalintujen metsästyksen kestävyysmallianalyysia tukemaan riistatiedon käyttöä metsäkanalintujen metsästysaikojen määrittelyssä.	päättyi 2017
Digiriistametsä, METSO -hanke	Tavoitteena edistää maanomistajien arvopohjaperusteista riistametsänhoitoa luomalla riistatalouden elinympäristömuuttujia metsään.fi palveluun. METSO-rahoitteinen yhteishanke Suomen metsäkeskuksen kanssa	jatkuu
Hirvieläinten kannanhoidon kehittäminen 2016 - 2019	Tavoitteena on kehittää pienten hirvieläinten kannanseurantajärjestelmä yhteistyössä Luken kanssa. Tavoitteena on myös edistää tavoitteellista kannanhoidoa riistakeskusalueilla, kehittää valikoivaa verotusta ja tuottaa koulutusmateriaalia aihepiiristä.	jatkuu
Riistametsänhoito	Hankkeen tavoitteena on edistää metsäkanalintujen elinympäristöjen hoitoa osana metsätaloutta.	jatkuu
Suurpetovahinkojen estämisen ja siihen liittyvään kokeilutoiminta	Sähköaitatarvikkeiden hankinta mehiläisvahinkojen torjuntaan ja karkoituslaitteiston kokeilut. Määrärahapäätös vuodelle 2017 on tullut 29.3.2017	jatkuu
Reviiriyhteistyön kehittämisen -hanke	Tavoitteena on tukea susikannan hoitosuunnitelmaan perustuvaa riistakeskusalueiden ja reviiriyhteistyöryhmien työtä.	jatkuu
Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen estäminen	Määrärahalla hankittiin Trico- syönninestoaainetta, jota on käytännössä testattu Suomessa kahden vuoden ajan. Saatujen kokemusten mukaan Trico on oikein käytettynä erittäin tehokas ja pitkävaikutteinen syönninestoaaine hirvieläinvahinkojen ennaltaehkäisemiseen. Se on tarkoitettu havu- ja lehtipuiden taimien suojaamiseen. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen estäminen määrärahapäätös on tullut 13.6.2017 vuosille 2017 – 2018.	jatkuu
Ilveskannan hoitosuunnitelman päivittäminen	Tavoitteena päivittää Suomen ilveskannan hoitosuunnitelma ja osallistaa sidosryhmät yhteistyöhön.	päättyi huhtikuu 2017
Metsäpeura Life+ hanke	Osallistutaan Metsähallituksen Metsäpeura Life+ hankkeeseen, jonka tärkeimmät osiot riistakeskuksen osalta liittyvät palautusistutusten tukemiseen ja lajin hoitosuunnitelman päivittämiseen 2020.	jatkuu

YLEISAVUSTUKSELLA TOTEUTETTAVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Portal- hanke	Oma riista -palveluun tehtiin vuoden 2017 aikana kehityspiirteitä ketterillä menetelmillä. Yleisavustusosuudella tuotettiin pienempiä osakokonaisuuksia, kuten koodirakenteen refaktorointi, uusin pakollisten saalisilmoitusten tuki mobiiliin, hirvieläinlupahakua edistäviä ominaisuuksia sekä rhy- tilastotietotallennuksen ja varinjoon tuen vaatimia toimenpiteitä.	Jatkuu
Riistanhoitoyhdistystoiminnan kehittäminen	Rhy-toiminnan, yhteistyömahdollisuuksien ja etenkin toiminnanohjaajan työn kehittäminen, hyvien käytäntöjen laajempi käyttöönotto. Selvitettiin erilaisia rhyiden yhteistoimintaa tukevia toimintamalleja sekä organisoitumista ja yhteistoimintaa edistäviä ja hidastavia/estäviä tekijöitä. Tämä edeltävä hanke päättyi 4/2016. Suunniteltiin jatkohanke rhy:iden vapaaehtoisten yhdistymisten edistämiseen ja tukemiseen. Rhyiden hallitusten jäsenten kouluttaminen. Kolme pilottitilaisuutta syksyllä 2017.	Kesken. Jatkohanke käynnistyi 2017 keväällä ja sitä vahvistettiin loppuvuodesta
Metsästäjäututkinnon uudistus	Metsästäjäututkinnon ja siihen liittyvän koulutusjärjestelmän nykyaikaistaminen. Uusi tutkinto, metsästäjän opas, verkkokurssi ja opetusmateriaalit otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta. Sähköisen oppimateriaalin kehittäminen jatkui vuonna 2017. Koulutusportaalii materiaalia eri käyttäjäryhmille: mm. metsästäjäksi aikoville, metsästäjille, rhyiden eri toimijoille. Materiaalin yhteiskäyttöisyys.	Jatkuu.
Lupahallinnon sähköinen asiointi	Vanhaa WebLH -ohjelmistoa ylläpidettiin tarpeen mukaan edelleen vuonna 2017. Sähköisen hirvieläinten lupahaun toiminnot otettiin käyttöön. Lupatiedot siirtyvät Lupahallintaohjelmistosta Oma riista-palveluun ja päivästoin. Hirvieläinluvista haettiin 95 % sähköisesti uuden palvelun kautta	Valmis
Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan	Lupahallintasovelluksen ominaisuuksia tuotetaan Oma riista -palveluun asteittain. Tavoitteena mahdollisimman jouheasti toimiva kokonaisuus. Nykyinen lupahallintasovellus on tällä hetkellä käyttöikänsä loppupuolella.	jatkuu
Ampumakokeen suoritusrekisteröinti Oma riista - palvelussa	Hankkeessa toteutetaan ampumakoesuoritusten sähköinen kirjaaminen ampumakoetilaisuudessa Oma riista palveluun ja siirtotoiminnot Metsästäjärekisteriin.	jatkuu

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO

LIITE 3

HALLITUS toimintavuonna 2017

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen, puheenjohtaja	Einari Kapiainen
Asko Keski-Nisula, varapuheenjohtaja	Risto Hanhineva
Leo Houhala	Esa Rätty
Erkki Huhta	Ari Ohinmaa
Martin Hägglund	Mathias Lindström
Markku Pärssinen	Toimi Kalliokoski
Vilppu Talvitie	Heikki Lehtinen
Vesa Ruusila 1.1.-28.6.	Riitta Rahkonen 1.1.-28.6.
Sirpa Thessler 29.6.-31.12.	Markku Järvenpää 29.6.-31.12.
Aarno Puttonen	Vesa Malila
Marko Mikkola	Sirpa Kuhlström

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 1.1.-31.7.2017

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Hannu S. Laine, puheenjohtaja	Mikko Simola
Mikael Antell, varapuheenjohtaja	Markku Tuominen
Juhani Kukkonen	Matti Koppanen
Ilkka Tiainen	Matti Soukka
Matti Kemppainen	Mikko Kanniainen
Yrjö Soidinmäki	Ilkka Leppänen
Jari Huhtamella	Timo Kovala
Jukka Vänntilä	Jouko Arvo
Pauli Kiviluoma	Sauli Ojatalo
Heikki Toijala	Pertti Salminen
Veikko Sorsa	Pentti Pulkkinen
Juha Savolainen	Marko Metso
Mathias Lindström	Mikael Nyholm
Erkki Kallio	Matti Tervakangas
Marko Perkkiö	Patrick Johansson
Sami Niemi	Vilppu Talvitie
Matti Osara 1.1.-22.2.	Esko Hyvärinen
Suvi Borgström 23.2.-31.7.	
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Pekka Helle	Päivi Eskelinen
Lauri Saaristo	Saara Lilja-Rothsten
Mikko Tirola	Timo Leskinen
Lauri Kontro 1.1.-22.2.	Panu Hiidenmies
Tuomas Hallenberg 23.2.-31.7.	
Vesa Luhta	Riku Lumiaro

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 1.8.-31.12.2017

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Seppo Törnroos
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Seppo Lohimies
Juha Mäki	Pekka T. Partanen
Ilkka Tiainen	Jarmo Myllylä
Asko Keski-Nisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Paula Ajanki
Jouko Arvo	Raimo Kinnunen
Toni Peltoniemi	Sauli Ojatalo
Kimmo Alakoski	Pertti Salminen
Veikko Sorsa	Esa Rätty
Juha Savolainen	Marko Metso
Mathias Lindström	Pasi Sandvik
Erkki Kallio	Mika Tuomisaari
Mika Antell	Markku Tuominen
Sami Niemi	Sanna Paanukoski
Suvi Borgström	Esko Hyvärinen
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Anssi Niskanen	Pekka Hovila
Sirpa Thessler	Veijo Pruuki
Mikko Tirola	Timo Leskinen
Tuomas Hallenberg	Panu Hiidenmies 1.8.-8.11.
	Heli Siitari 9.11.-31.12.
Vesa Luhta	Riku Lumiaro

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Jari Varjo	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispä	hallintopäällikkö
Klaus Ekman	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 4

	2013	2014	2015	2016	2017
<u>PÄÄTÖSTYYPPI</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>
ML 10 §	140	71	68	68	52
ML 26 §	1892	1915	1919	1937	2003
ML 28 §	216	255	285	367	353
ML 35 §	-	-	-	-	54
ML 40 §	10	9	5	4	5
ML 41 §:n 3 momentti	18	26	24	18	27
ML 41 a §:n 1 momentti	154	102	124	131	140
ML 41 a §:n 3 momentti	316	328	355	288	289
ML 41 b §	663	625	227	148	106
ML 41 c §	48	48	47	45	42
ML 41 d §	30	46	34	17	28
ML 42 §	25	20	35	8	7
ML 49 a §	0	0	0	0	0
ML 52 §:n 1 momentti	37	34	33	36	45
ML 52 §:n 3 momentti	37	36	35	32	25
Kielletyt pyyntivälineet	1	21	12	11	6
Täydennyspäätös	1	0	1	0	0
Hakemusten peruuttaminen	32	42	36	68	49
Tutkimatta jättäminen	3	5	7	0	9
Nimittämispäätökset (rhy)	107	132	118	480	303
Yhteensä	3730	3715	3365	3658	3543

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2017

Liite 5.

Ala-ajos	Ilkka	Kiinteistönhoitaja (tuntiperusteinen)	Keskushallinto
Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Hallintosihtööri	Keskushallinto
Ekman	Klaus	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Hakala	Sirpa	Hallintosihtööri	Pohjanmaa
Hautanen	Jaakko	Riistasuunnittelija	Rannikko-Pohjanmaa
Heikkilä	Juha	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Hepo-oja	Harri	Riistapäällikkö vs.	Oulu
Hermansson	Jörgen	Riistasuunnittelija	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Johdon sihtööri	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Tietojärjestelmäasiantuntija	Pohjois-Häme
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Juntunen	Ritva	Hallintosihtööri	Kainuu
Kainulainen	Urpo	Riistasuunnittelija	Lappi
Kangas	Veli-Matti	Riistasuunnittelija	Oulu
Kapiainen	Keijo	Riistapäällikkö	Oulu
Karvinen	Airi	Hallintosihtööri	Keskushallinto
Kervinen	Matti	Riistasuunnittelija	Pohjois-Savo
Keränen	Jukka	Riistapäällikkö	Kainuu
Kiukas	Erkki	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Korhonen	Tuija	Hallintosihtööri	Satakunta
Kotilainen	Reijo	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Kuhlström	Sirpa	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kuitunen	Tero	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Laine	Eerojuhani	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Keski-Suomi
Laukkanen	Paula	Projektityöntekijä	Keskushallinto
Lehikoinen	Pekka	Taloustäällikkö	Keskushallinto
Littow	Inga	Hallintosihtööri	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa
Lyly	Mari	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Lönnfors	Carola	Hallintosihtööri	Uusimaa
Miettinen	Janne	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Häme
Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Nikunlaakso	Maria	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Nurmi	Jarkko	Riistataloustäällikkö	Keskushallinto
Paasimaa	Marko	Erikoissuunnittelija	Kainuu
Paavola	Heli	Riistasuunnittelija	Keskushallinto

Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Piironen	Antti	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Rauhala	Jyri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme
Riikonen	Kaija	Hallintosihteeri	Keskushallinto
Rinne	Antti	Projektityöntekijä	Varsinais-Suomi
Ruuskanen	Tuula	Hallintosihteeri	Keskushallinto
Salo	Ohto	Riistapäällikkö vs.	Etelä-Savo
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Logistiikkasuunnittelija	Keskushallinto
Surakka	Janne-Pekka	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Hallintosihteeri	Keskushallinto
Södergård-Ahlskog	Lena	Hallintosihteeri	Rannikko-Pohjanmaa
Tanskanen	Jouni	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Varjo	Jari	Johtaja	Keskushallinto
Varjus	Tuula	Hallintosihteeri	Etelä-Savo
Vartiainen	Petri	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto

YHTEENSÄ

71